

* - تعاون یعنی همکاری و باری رساندن به یکدیگر

* - ما انسان ها در مقابل خداوند متعال نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی می کنیم، مسئول هستیم

از آنجایی که انسان هم موجودی اجتماعی و هم مسئول آفریده شده است، هیچکس نمی تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بتوبد من می خواهم زندگی آسوده ای داشته باشم، نسبت به آنچه در جامعه می گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می افتد، بی تفاوت بمانم و زندگی خود را از دیگران جدا کنم

در کارهای نیک و پرهیز کاری، یکدیگر را باری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید

* - حضرت علی (ع) در باره رفع مشکلات مومنان فرمود:

یعنی اینکه اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام می دهد ما او را تشویق نکنیم یا طوری رفتار نکنیم که انگار با او موافق هستیم

اظهار دوستی و محبت، همدلی و خوشحال کردن یکدیگر، هدیه دادن، کوشش برای صلح و آشتی میان مومنان، عبادت از بیمار، قرض دادن، رفع مشکلات مردم و باری رساندن به آنها در گرفتاری ها، مشارکت برای رفع نیاز های مالی فقرا، امر به معروف و نهی از منکر

* - انسان موجودی اجتماعی و هم مسئول آفریده شده:

* - قرآن کریم در باره تعاون و همکاری چه فرموده است:

* - حضرت علی (ع) در باره رفع مشکلات مومنان فرمود:

* - همکاری نکردن در گناه یعنی:

* - جلوه ها و شکل های مختلف تعاون:

باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می شود

با تقسیم وظایف و مسئولیت ها، هر عضوی از خانواده احساس می کند که مفید است و همه کارهای خانه بر دوش یک نفر قرار نمی گیرد

* - نتیجه همکاری و همدلی در خانواده:

* - نتیجه تقسیم وظایف و مسئولیت ها در خانواده:

نظافت خانه

آسیاب کردن گندم و جو

دوشیدن شیر چارپایان

همکاری پیامبر اکرم (ص) و امامان بزرگوار در کارهای خانه:

* - چند نمونه از همکاری در مدرسه :

کمک به همکلاسی هایی که در درس ضعیف هستند

همکاری در نظافت کلاس و مدرسه

همکاری در مراسم صبحگاهی

علاوه بر ایجاد صمیمیت و همبستگی موجب می شود که کارها بهتر پیش برود

* - نتیجه همدلی و همکاری در بین افراد یک محله :

همکاری در جشن ها یا مراسم ها

مراقبت از اموال عمومی

همکاری در نظافت و پاکیزگی محله

کمک و خوشامد توبی به همسایه جدید

عيادت از همسایه بیمار

با همسایه ات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی

* - امام صادق (ع) در مورد خوش رفتاری با همسایه فرمود:

غور و خود خواهی

حسادت

کینه و دشمنی

تکبز

* - عواملی که مانع از همکاری و تعاقن می شود :

* - آیا تعاون فقط به خانه و محله و مدرسه محدود می شود؟

افراد از طریق بخشش مال، علم، توانایی‌ها و زمان عمر خود به کسانی که نیازمند هستند، باری می رسانند. به این بخشش اتفاق می گویند

* - اتفاق:

موجب تقویت روحیه اینار و بخشش در انسان می شود

زمینه رستگاری فرد را در دنیا و آخرت فراهم می کند

* - اثرات اتفاق در زندگی فرد

اتفاق کننده:

قلب انسان را از دلستگی به دنیا و مال و نروت می رهاند

موجب پاکی و افزایش مال و نروت می شود

به یاری نیازمندان یا حل برخی از مشکلات جامعه می پردازند.

מוסسات خیریه

سازمان‌های مردم نهاد

* - گاهی افراد نیکوکار در قالب

خیرین مدرسه ساز و کتابخانه ساز

موسسات نگهداری و حمایت از ایتمام

انجمن‌های نگهداری از معلولین و سالمدان

انجمن‌های حمایت از بیماران خاص

* - چند نمونه از موسسات خیریه:

وزارت کشور

مجوز بگیرند.

خیرین مدرسه ساز با استفاده از توانمندی‌های خود و دیگر افراد یا نهادهای نیکوکار به ساختن یا تعمیر و نوسازی و تجهیز مدارس می پردازند و این مدارس را به صورت رایگان در

* - خیرین مدرسه ساز:

اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می دهدند

از دیرباز افراد نیکوکار بناهایی مانند مدرسه علمیه، پل، کاروانسرا، آب انبار و حمام عمومی می ساختند تا مردم بتوانند از آنها استفاده کنند. گاهی نیز دستور می دادند از منافع و درآمدی که از فعالیتی در یک مکان حاصل می شود مثلاً از زمین کشاورزی یا کارگاه تولیدی، به افراد نیازمند کمک شود

* - وقف:

به اموال و دارایی‌هایی که وقف می شود موقوفات می گویند و کسی حق تصرف در آنها را ندارد یعنی تا ابد باید به همان صورت که وقف معین نموده است، استفاده شود

* - موقوفات:

هرگاه گروهی از مردم برای رفع نیازهای معیشتی و شغلی خود دور هم جمع شوند و بر طبق تعاونی‌ها، در فعالیتی سرمایه‌گذاری و همکاری کنند و در سود

* - چگونگی تشکیل شرکت‌های تعاونی:

وزیان آن شریک شوند، در واقع یک شرکت تعاونی تأسیس کرده اند و هر یک از آنها را عضو شرکت تعاونی می نامند

هر شرکت تعاونی حداقل با ۷ عضو رسمیت پیدا می کند . اعضا از بین خود هیئت مدیره ای را انتخاب می کنند . همه اعضای شرکت تعاونی در تصمیم گیری ها مشارکت می کنند و رأی می دهند

* - شرکت های تعاونی چگونه رسمیت می یابد :

در شرکت های تعاونی همه افراد با هم برابر هستند یعنی هر کس با هر مقدار سرمایه (سهم) عضو شود ، یک حق رأی دارد . در حالی که در شرکت های غیر تعاونی ، هر کس سرمایه و سهامش بیشتر است قدرت بیشتری در تصمیم گیری ها دارد

* - تفاوت شرکت های تعاونی و شرکت های غیر تعاونی :

در شرکت های تعاونی ، گروهی از افراد به طور داوطلبانه برای یک هدف مشترک تلاش می کنند . هدف شرکت های تعاونی معمولاً حل مشکلات اقتصادی و ایجاد رفاه و زندگی بهتر برای اعضای آن است و منافعی نیز که از همکاری و فعالیت گروهی (جمع) حاصل می شود ، به طور عادلانه بین همه اعضا توزیع می شود

* - شرکت های تعاونی چه هدفی و چه ویژگی هایی دارند ؟

اداره می شود.

مقام رهبری

زیر نظر

مقنه، قضاییه و مجریه

است که به وسیله‌ی سه قوه

جمهوری اسلامی

* - حکومت کشور ما

همان دولت و سازمان‌های وابسته به دولت است

* - قوه مجریه:

اجراه قانون اساسی و **قوانين مصوب مجلس**

عالی ترین مقام رسمی کشور است و مستولیت

مقام رهبری

است که پس از

رئیس جمهور

* - ریاست قوه مجریه: بر عهده‌ی رئیس جمهور را بر عهده دارد.

* - انتخاب رئیس جمهور: رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رأی مستقیم مردم انتخاب می شود و تنها برای یک دوره‌ی چهار ساله‌ی دیگر به صورت متوالی انتخاب مجدد امکان‌پذیر ندارد

* - کسانی که شرایط ریاست جمهوری را دارند: داوطلب می شوند و پس از آن که صلاحیتشان توسط شورای نگهبان تأیید شد، برنامه‌های خود را برای مردم بیان می کنند.

* - در روز رأی گیری: در روز رأی گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه‌ی جمهوری اسلامی ایران هستند، حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می کنند، می توانند در انتخابات شرکت کنند و به فرد مورد نظرشان رأی بدهند

انتخاب شد، برای شروع به کار، حکم وی توسط

تفنید**امضا و****رهبر****حداکثر آرای مردم**

* - پس از آنکه رئیس جمهور با

رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس و شورای نگهبان و رئیس قوه قضاییه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می کند که وظایف خود را به

* - مراسم تحلیف (سوگند) رئیس جمهور: درستی انجام دهد

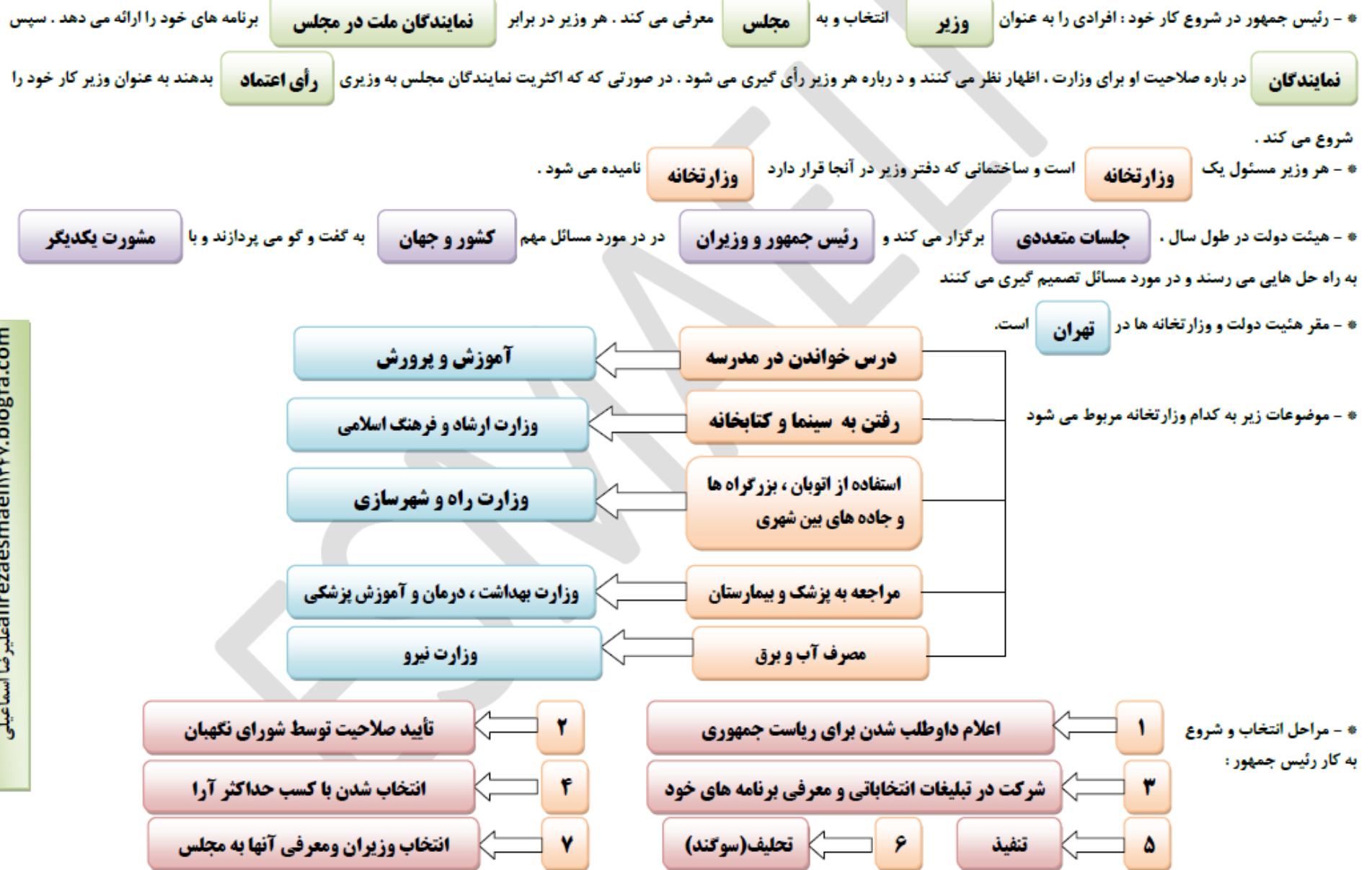
مسئول هستند و باید پاسخگو باشند.

مجلس شورای اسلامی و **رهبر****ملت ایران**

تشکیل می شود.

وزیران**معاونان****رئیس جمهور**

* - هیئت دولت از:

* - منظور از شهروندان، است.

همه کسانی که تابعیت دولت جمهوری اسلامی را دارند، چه شهری باشند، چه روستایی و عشایر، چه در داخل کشور زندگی کنند و چه در خارج از کشور،
شهروند ایران محسوب می‌شوند:

از خدمات دولت در زمینه های مختلف بهره مند شوند

حق آزادی بیان دارند

حق اظهار نظر و انتقاد دارند

* - حقوق شهروندان
د رابطه با دولت:

شرایط و لوازم سواد و آموزش، بهداشت، شغل مناسب، رفاه، امنیت، فرهنگ و اخلاق اسلامی را در جامعه فراهم کند

تجهیزات زیر بنایی و خدمات عمومی مانند ساختن راه و جاده، پل، بیمارستان، مسکن، مدرسه، سد، مخابرات، آب، برق و گاز و .... را در کشور گسترش دهد

* - مهم ترین وظایف
دولت طبق قانون اساسی:

امضای استوارنامه‌ی سفیران کشور ما و پذیرش استوارنامه‌ی سفیران سایر کشورها

امضای قراردادها بین ایران و کشورهای دیگر

اعطای نشانهای دولتی

* - مهم ترین وظایف
رئیس جمهور:

در امور مختلف است. این لوایح برای تصویب و قانونی شدن به مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود.

* - یکی از اقدامات دولت‌ها تنظیم

رئیس جمهور را دارند. نمایندگان ممکن است از عملکرد

وزیران و رئیس جمهور را نظارت می‌کنند و حق سوال کردن از

دولت

نمایندگان پاسخ دهد. گاهی نیز ممکن است مجلس

حضر شود و به سوال

سوال کنند. در این صورت

وزیران

مجلس

رئیس جمهور یا وزیری

یا هریک

نمايندگان

حضر شود و به سوال

رئیس جمهور یا وزیری

وزیری را

استیضاح کند.

دولت فعالیت های مختلفی را در زمینه آموزش ، بهداشت ، اوقات فراغت ، حفاظت از محیط زیست ، مسکن ، کشاورزی ، صنعت و ... انجام می دهد . همچنین دولت برای اقدامات عمرانی مثل ساختن پل ، جاده ، فرودگاه ، نیروگاه برق و ..... باید سرمایه گذاری کند

* - دولت در چه زمینه هایی
فعالیت های مختلفی انجام می دهد :

درآمدهای حاصل از صادرات نفت

درآمدهای حاصل از مالیات

سایر درآمدها

تامین می شود .

مالیات

* - درآمدهای دولت :

مورد استفاده قرار گیرد .

اداره امور کشور

می پردازند تا در جهت

دولت

افراد و موسسات به

طبق قانون

مالیات

* - بخش از درآمدهای دولت از راه

درآمدی که دولت از بابت ارائه خدمات برق ، آب ، گاز و تلفن به مردم به دست می آورد

درآمدهای مربوط به خدماتی مانند صدور گواهینامه رانندگی ، سند مالکیت ، گذرنامه و نظایر آن

درآمدهای مربوط به خدماتی مانند صدور گواهینامه رانندگی ، سند مالکیت ، گذرنامه و نظایر آن

درآمدها و هزینه ها

پیش بینی دخل و خرج دولت

یا همان

معین می کند .

یک سال

درآمدها و هزینه های یک کشور

را برای

سندی

است که دولت در آن

بودجه :

است .

لایحه بودجه

لایحه بودجه

است .

تصویب شود .

مجلس شورای اسلامی

سند بودجه :

باید در

* - بودجه : به زبان ساده یعنی

سندی

است که دولت در آن

بودجه :

یکی از وظایف مهم دولت ها ، تنظیم

لایحه بودجه

است .

* - نوجوانان، گروه سنی **دوازده تا هجده سال** را تشکیل می‌دهند.

* - **بلوغ**: در دوره **نوجوانی** افراد از نظر **جسمانی** می‌گویند.

* - نوجوانان علاوه بر تغییرات **ذهنی و اجتماعی** از نظر **جسمانی** در **عاطفی و احساسی** نیز تغییر می‌کنند. تغییرات دوره نوجوانی اغلب باعث بروز مسائل مختلف در نوجوانان می‌شود.

ما حق داریم درس بخوانیم، مطالعه کنیم، حرفه و مهارت بیاموزیم، به ورزش و هنر بپردازیم، استعدادهای خود را بشناسیم و شکوفا کنیم، تفریح و شادی کنیم و از زندگی لذت ببریم : * - حقوق ما نوجوانان :

ما وظیفه داریم از این دوره‌ی زندگی به خوبی استفاده کنیم و قدر امکاناتی را که خانواده و مدرسه در اختیار ما می‌گذارد بدانیم. ما نوجوانان رو به جوانی و بزرگسالی حرکت می‌کنیم و باید هدف‌هایی برای زندگی خود داشته باشیم. * - مسئولیت ما نوجوانان :

در این دوره به دلیل برخی خصوصیاتی که در دوران بلوغ به وجود می‌آید افراد حساس ترند و ممکن است روحیه‌ی هیجانی و کنجکاوی آنها باعث شود که بیشتر در معرض آسیب‌های اجتماعی قرار بگیرند * - دوره‌ی نوجوانی افراد بیشتر در معرض آسیب‌های اجتماعی قراردارند :

* - از جمله آسیب‌های اجتماعی که مشکلات زیادی برای افراد یک جامعه به وجود می‌آورد است.

* - پرخاشگری و نزاع نتیجه‌ی کنترل نکردن است.

* - خشم و عصبانیت **احساسی طبیعی** است

افرادی که راه‌های درست ابراز خشم را یاد نکرته و نمی‌توانند به طور معمول خشم خود را کنترل (مهار) کنند به افراد پرخاشگر تبدیل می‌شوند * - چه افرادی پرخاشگر می‌شوند :

* - شکل‌های مختلف رفتارهای پرخاشگرانه :

نایابد به وسائل یا اموال خودم و دیگران صدمه بزنم

نایابد به دیگران صدمه بزنم

نایابد به خودم صدمه بزنم

* - سه قاعده درهنگام خشم و عصبانیت :

نفس های عمیق بکشیم و از یک تا ۵ بشماریم

به خدا پناه ببریم و با گفتن ذکر و نام و یاد خدا خود را آرام کنیم

علت عصبانیت خود را مودبانه و آرام بیان کنیم

اگر نمی توانیم خود را آرام کنیم، محیط ناراحت کننده را ترک کنیم

* - وقتی ما از دست کسی
عصبانی هستیم:

برای آرام کردن خود از گفت و گو و مشورت با بزرگ تر ها کمک بگیریم

به حرف های طرف مقابل، خوب گوش کنیم و حرف های او را قطع نکنیم

به آرامی از او سوال کنیم چرا از دست ما عصبانی است و علت چیست؟

اگر کسی از دست ما خیلی عصبانی است به طوری که حاضر به شنیدن حرف های ما نیست
و ممکن است به ما صدمه بزند، فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگ تر ها کمک بخواهیم

اگر اشتباهی مرتکب نشده ایم، با آرامش توضیح دهیم و اگر اشتباهی
کرده ایم عذر خواهی کنیم و راهی برای جبران اشتباه پیدا کنیم

* - وقتی دیگری از دست ما
عصبانی است:

خشم دشمن توست، پس آن را بر خود مسلط مکرداخ

هر کسی مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود

* - حضرت علی (ع) در باره خشم فرمود:

* - امام صادق(ع) در باره خشم فرمود:

است

مواد مخدر

به

موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی سیستم عصبی ایجاد می کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی حسی و بی حالی می شوند اما پس از تمام شدن انر آن روی مغز،
فره حال بسیار بدی پیدا می کند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده بروه

* - مواد مخدر:

* - علل گرایش افراد به مواد مخدر: برای فرار از مشکلات ، کنجکاوی ، تحت تأثیر دیگران قرار گرفتن ، جرأت و مهارت نه گفتن را ندارند ، خودنمایی ، شکست های جزئی در زندگی و ....

قانون

مدرسه

خانواده

خود

هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمہ می زند، پرهیز کند.

- * - چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب‌ها و تهدیدات محافظت می‌کنند؟
- * - هر فرد چگونه می‌تواند از خودش در برابر آسیب‌ها محافظت کند:

پدر و مادر مسئولیت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندانشان مستقل نشده‌اند بر فعالیت‌های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

- * - خانواده چگونه می‌تواند از نوجوانان در برابر آسیب‌ها محافظت کند:

معلمان و مسئولان مدرسه نیز مانند پدر و مادر، مسئولیت مهم و قانونی مراقبت از نوجوانان را در برابر آسیب‌های اجتماعی به عهده دارند. آنها نوجوانان را برای داشتن زندگی شایسته تربیت می‌کنند.

- * - مدرسه چگونه می‌تواند از نوجوانان در برابر آسیب‌ها محافظت کند:

نیروی انتظامی برای برقراری امنیت و حفاظت از مردم تلاش و با کسانی که قوانین را نقض کنند برخورده می‌کند. البته پلیس قانون وضع نمی‌کند و قدرت نامحدود هم ندارد، بلکه پلیس نیز در چارچوب قوانین و تا جایی که قانون به او اجازه می‌دهد می‌تواند عمل کند.

- * - قانون چگونه می‌تواند از نوجوانان در برابر آسیب‌ها محافظت کند:

این اختلافات ممکن است در انر آگاه نبودن و ندانستن قانون پیش بیاید و یا افرادی عمدتاً از قانون سریچی کنند

- * - اختلافات بین افراد جامعه:

است.

قوه قضاییه

کند

آگاه به امور قضایی

عادل

مجتهد

انتخاب می‌شود. رئیس قوه قضاییه باید فردی پنجم سال به مدت پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

قوه قضاییه

به مدت

رهبر جمهوری اسلامی

سوی

پنجم سال

- * - نهاد پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

۳- مراجعت به دادگاه

۲- شورای حل اختلاف محله

۱- از راه مسالمت آمیز و باگفت و گتو

حل کردن اختلافات مردم

- * - یکی از مهم ترین وظایف قوه قضاییه:

* - حل کردن اختلافات مردم از چه راهایی است:

دعاوی (اختلافات) کیفری

دعاوی (اختلافات) حقوقی

* - انواع دعاوی (اختلافات):

مریبوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند. مانند فردی که در مغازه با مشتری دیگر شروع به توهین و فحاشی و تهدید می کند

مریبوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند که تکالیفشن را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند. مانند فردی که در هنگام ساختمان سازی به طور ناخواسته قسمتی از خانه همسایه مجاور را با لودر خراب کرده است

- * - قاضی در دادگاه: در دادگاه عادل و را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند. قاضی باید فردی خوانده و خواهان (شاكى) و مدارک قاضی در دادگاه را به عنوان انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.
- * - در همه دادگاه ها، افراد حق دارند فردی را به عنوان وکیل درس خوانده و به قوانین آشناست و حقوق وکیل کسی است که در رشتہ توافقی مالی نداشته باشد که درخواست وکیل کند.
- * - اگر کسی درآمد چگونه شکایت می کند، می تواند از دادگاه وکیل باشد که در آن مجتمع مشورت کنند تا بدانند در شکایت خود را مطرح کنند.
- * - افراد می توانند قبل از نوشتن مشاور حقوقی با مجتمع های قضایی در شکایت

ما نمی توانیم زندگی کنیم .

ارتباط

است . بدون

ارتباط برقرار کردن

* - یکی از نیازهای بشر

ارتباط ، انسان را قادر می سازد تا خواسته ها و نیازهای خود را به دیگران منتقل کند

در کردن دیگران

حل کردن مسائل

در میان گذاشت احساسات

تبادل اطلاعات

تبادل افکار و اعتقادات

محبت کردن

* - راه های ارتباط بین انسان ها :

ما انسان ها به کمک وسایل ارتباط جمعی می توانیم حتی در سطح ملی و فراملی ارتباط برقرار کنیم

ارتباط یعنی جریان ارسال و دریافت پیام

* - تعریف ارتباط :

-۲- پیام

-۲- گیرنده (دریافت کننده پیام)

۱- فرستنده (ارسال کننده پیام)

است . سلام یا لبخند هم

پیام

گیرنده آن

دوستمن

فرستنده پیام

ما

زینیم .

* - مثال برای عناصر ارتباط: وقتی به دوستی سلام می کنیم یا به او لبخند می زنیم . ما

* - بازخورد چیست :

اگر گیرنده به فرستنده پیامی بفرستد و او را متوجه کند که معنی پیام را دریافت کرده به این عمل بازخورد می گویند

هر وسیله ای که پیامی را از فرستنده به گیرنده منتقل کند ، رسانه نام دارد

یک رسانه است .

زبان

* - رسانه چیست ؟

را در بر می گیرد .

(تلفن ، رادیو ، تلویزیون ، اینترنت و ...)

و ابزارهای الکترونیکی

(علام ، کتاب ها ، روزنامه ها و مجلات و ...)

* - رسانه از ابزاری مانند زبان تا ابزارهای چاپی

این وزارت خانه خدمات پستی ، مخابراتی ، رادیویی ، صدا و تصویر را به مردم ارائه می دهد و مسئولیت توسعه ای وسایل ارتباطی را در کشور بر عهده دارد

* - وزارت خانه ارتباطات و فناوری اطلاعات

چه خدماتی را بر عهده دارد ؟

آموزش درس ۸ مطالعات هشتم (رسانه ها در زندگی ما)

تبیه کننده: علیرضا اسماعیلی دبیر منطقه ۸ تبران

نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت

* - نمونه ای از کاربردهای فناوری
اطلاعات و ارتباطات در زندگی:

* - ارتباط سریع با دیگران:

با پست الکترونیک (ایمیل) می‌توان نامه نگاری کرد و فایل‌های متنی یا صوتی و تصویری را به همراه نامه ارسال نمود. گیرنده می‌تواند همان لحظه و با سرعت پیام را دریافت کند.

* - مکاتبه:

اینترنت

در کارهای تحقیقی از مزایای

کتابخانه‌های الکترونیک

و دانشنامه‌ها

* - استفاده از

نیت نام کنکور، آگاهی از نتایج آزمون‌ها

نیت نام حج و زیارت

پرداخت قبض آب و برق و تلفن و ... به وسیله تلفن یا اینترنت

* - بهره گیری از خدمات دولت الکترونیک:

آگاهی از میزان مالیات تعیین شده و پرداخت آن

رزرو یا خرید بلیط هوایپما، قطار و ...

صدور گواهینامه

در این آموزش، استاد و دانشجو، صدا و تصویر یکدیگر را دریافت می‌کنند و نیازی به سفر استاد به شهری که دانشجویان در آن زندگی می‌کنند و تشکیل کلاس در آنجا نیست.

* - آموزش از طریق ویدئو کنفرانس:

برداشتن پول از حساب خودشان

دریافت صورتحساب

گرفتن موجودی

واریز کردن پول به حساب دیگران

* - کارهایی که می‌توان از طریق
تلفن، دستگاه خودپرداز، اینترنت:

در ۲۴ ساعت شبانه روز از این خدمات بهره مند می‌شویم

رفت و آمددها در شهرها کمتر می‌شود

در وقت و هزینه‌ها صرفه جویی می‌شود

* - نتایج استفاده از فناوری
اطلاعات و ارتباطات:

امروزه صاحب نظران معتقدند که رسانه‌های ارتباط جمعی، تأثیر زیادی بر سبک زندگی و هویت افراد می‌گذارند. آنها چنین بحث می‌کنند که رسانه‌ها می‌توانند موجب شوند که مردم به شیوه‌های خاصی فکر کنند و یا واقعی را همان طور که آنها می‌خواهند بینند. به عبارت دیگر رسانه‌ها روی باورها و افکار انسان‌ها انر می‌گذارند. این اثرات ممکن است مثبت یا منفی باشد.

* - تأثیر وسائل ارتباط جمعی
بر فرهنگ عمومی:

امروزه بخش زیادی از وقت مردم صرف تماشای تلویزیون یا استفاده از اینترنت می‌شود و افراد تحت تأثیر این صحفه‌ها روش‌های خشونت آمیز را به کار برند

* - اثرات منفی

رسانه‌های ارتباط جمعی:

برخی پایگاه‌های اینترنتی ممکن است، بی‌بندوباری‌های اخلاقی را در کاربران ترویج کنند

آگهی‌های بازارگانی است که مصرف گرایی را در جامعه تشویق می‌کند

کم شدن تماس چهره به چهره افراد و کم شدن دید و بازدید های اقوام و دوستان

* - اثرات بازی‌های رایانه‌ای:

در بسیاری از این بازی‌ها برنده شدن یعنی زدن و کشتن شخصیت‌ها. این بازی‌ها باعث می‌شود که خشونت گرایی تشویق شود و بعدها افراد، محیط واقعی را با محیط بازی اشتباه بگیرند. بازی‌هایی که خشونت و ترس را نشان می‌دهند اثرات بدی بر روح و روان نوجوانان می‌گذارند.

همه اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند، صحیح نیستند چون از سوی منابع و افراد مختلف منتشر می‌شوند.

* - نکاتی که هنگام وارد شدن به فضای مجازی و اینترنت رعایت کرد:

عکس‌ها یا فیلم‌های خانوادگی خود را هرگز وارد اینترنت نکنید. اطلاعات شخصی شما ممکن است مورد سرقت و سوء استفاده قرار بگیرد

رمز عبور پست الکترونیک یا رمز کارت بانکی والدین و نظایر آن را فاش نکنید.

اعتباد به بازی‌های رایانه‌ای یا اینترنت باعث اختلال در زندگی و تحصیل شما می‌شود. فقط ساعت خاصی را به این کار اختصاص دهید

شبه جزیره عربستان که جزیره العرب نیز نامیده می شود در جنوب غربی آسیا واقع شده است و حدود سه میلیون کیلومتر مربع مساحت دارد

* - شبه جزیره عربستان:

بخش وسیعی از این سرزمین را بیابان ها و ریگزار ها و قسمت دیگری را نواحی کوهستانی تشکیل می دهند

* - سرزمین عربستان را چه چیز تشکیل می دهد :

حجاز از جمله مناطق کوهستانی واقع در غرب جزیره العرب است و شهرهای مکه، یثرب (مدینه) و طائف در این منطقه قرار دارند

آب و هوای گرم و خشک و کمبود آب باعث شده اغلب ساکنان عربستان زندگی صحرانشینی داشته باشند

* - زندگی صحرانشینی مردمان عربستان:

۱- زندگی صحرانشینی و پرورش دام ها ۲- کشاورزی ۳- دادوستد با نقاط مختلف از طریق کاروان های تجاری

* - زندگی مردم عربستان از چه راههایی بود:

قوم عرب تشکیل می دادند و به شکل قبیله ای زندگی می کردند

* - ساکنان جزیره العرب را :

در آن زمان بیشتر عرب ها بت می پرستیدند و کعبه، خانه خدا را از بت های گوناگون پر کرده بودند. البته گروهی از عرب ها نیز پیرو حضرت ابراهیم و با دین های یهود، مسیح و زرده شت بودند

* - دین عرب ها در دوران جاهلیت:

زنان اغلب از مقام و موقعیت پایینی برخوردار بودند و برخی مردان از داشتن فرزند دختر احساس حقارت می کردند

* - زنان در عصر جاهلیت:

اعراب جاهلی نسبت به قبیله خود تعصّب شدید و کورکورانه ای نشان می دادند. آنان بی توجه به اینکه حق با چه کسی است، از اعضای قبیله ای خود در برابر افراد دیگر قبایل دفاع و پشتیبانی می کردند

* - تعصّبات اعراب جاهلی :

تعصّب قبیله ای موجب بروز کینه و حس انتقام جویی در میان قبایل مختلف عرب شده بود و جنگ و خونریزی های پیاپی را به دنبال داشت. از سوی دیگر کمبود غذا و سایر نیازهای زندگی نیز عامل دیگری برای گسترش درگیری های قبیله ای و رواج غارتکری بود

* - عواملی که باعث گسترش درگیری های قبیله ای شد :

* - چرا پیامبر را
محمد امین میگفتند:

آن حضرت تحت تأثیر محیط آلوهه به شرک و فساد مکه قرار نکرفت و چنان به پاکداهنی و درستکاری مشهور شد که او را محمد امین می خوانند

* - محل عبادت پیامبر:

حضرت محمد(ص) کوه های اطراف مکه و از جمله غار حسرا را برای عبادت بر می گزید و اوقات زیادی را در آنجا می گذراند. در ۲۷ ربیع سالی که آن حضرت به ۴۰ سالگی رسیده بود، فرشته وحی در غار حسرا بر او نازل شد و فرمان پیامبرش را از جانب خداوند ابلاغ کرد

* - حضرت خدیجه :

حضرت خدیجه از زنان نروتمند مکه بود و تمام دارایی خود را در راه نشر اسلام، کمک به فقیران و آزادی برده کان خرج کرد

* رسول خدا در آغاز بعثت:

پیامبر در آغاز بعثت به صورت فردی و پنهانی مردم را به پرسش خدای یگانه و ایمان به روی رستاخیز دعوت میکرد. در نتیجه‌ی این دعوت، تعدادی از مردم مکه به اسلام ایمان آوردند

* - پیامبر پس از سه سال
اموریت مخفیانه:

پس از سه سال، پیامبر مأموریت یافت نخست خوشاوندان و سپس عموم مردم را آشکارا به اسلام دعوت نماید. در این مرحله از دعوت، رسول خدا علاوه بر آنکه مردم را به عبادت خدای یکتا فرا می خواند، پرسش بت ها را نکوش می کرد و از سرانجام بد کافران سخن می گفت

* - چه کسانی از گسترش دین اسلام دچار بیم و هراس شدند:

اشراف مکه به ویژه بزرگان قبیله قریش مانند ابولهب، ابوجهل و ابوسفیان که بر مکه حکومت می کردند

* - مشرکان به پیامبر چه پیشنهادی دادند:

پیشنهاد کردند که ریاست قبیله و قوم و دریافت نبوت فراوان را بپذیرد و از عقاید خود دست بردارد

* - پیامبر در مقابل پیشنهاد مشرکان چه فرمود:

من برای گردآوری مال و فرمانروایی مبعوث نشده ام، خدایم را به عنوان پیام آور به سوی شما فرستاده، هرگاه از من بپذیرید، این موجب سعادت شما در دو جهان است و اگر آن را رد کنید، من در این راه استقامت می ورزم تا خدا میان من و شما داوری کند

* - سران مشرکین چه تصمیمی گرفتند:

تصمیم گرفتند ایشان و مسلمانان را مورد آزار و شکنجه قرار دهند. آنان بدترین دشنام ها و تهمت ها را به رسول خدا نسبت می دادند و برخوردهای زشت و ناپسندی با آن حضرت می گردند

اقدام به آزار و شکنجه‌ی مسلمانان کردند. شماری از پیروان رسول خدا به ویژه تپیدستان با برداشتن مورد شدیدترین شکنجه‌ها قرار گرفتند

* - مشرکان برای جلوگیری از گسترش اسلام:

پاس و همسرش سمیه و پسرشان عطار و نیز بلال حبشه از جمله این افراد بودند

* - از جمله افرادی زیر شکنجه‌های مشرکان به شهادت رسیدند:

آزار و اذیت مشرکان نسبت به پیروان اسلام آن قدر افزایش یافت که پیامبر از مسلمانان خواست به حبشه مهاجرت کنند

* - پیامبر از مسلمانان خواست به حبشه هجرت کنند:

مشرکان متوجه شدند با شکنجه و سرکوب نمی‌توانند مانع گسترش اسلام شوند، تصمیم گرفتند مسلمانان را تحریم کنند، از این رو عهدنامه‌ای را امضا کردند که بر اساس آن هر گونه خرید و فروش و رابطه‌ی اجتماعی (ازدواج) با پیروان اسلام ممنوع شده بود

* - تحریم اقتصادی و اجتماعی
مسلمانان توسط مشرکان:

به پیشنهاد ابوطالب به یکی از دره‌های اطراف مکه به نام شب ابوطالب بناء برداشتند. آنها حدود سه سال شرایط بسیار سختی را در این دره تحمل کردند

* - پس از امضای تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان:

جوانان آن شهر که در باره اخلاق نیکو و پسندیده‌ی رسول خدا مطالubi شنیده بودند به استقبال ایشان رفتند. از آن پس نام پتر ب مدینه النبی یعنی شهر پیامبر تغییر داده شد

* - تغییر شرب به مدینه النبی:

در تاریخ اسلام به گروهی از ساکنان مدینه که با پیامبر(ص) پیمان بستند و آن حضرت را باری کردند انصار (باری کنندگان) می‌گویند

* - انصار:

گروه دیگری از مسلمانان که اموال و دارایی خود را رهای نمودند و از مکه به مدینه رفته‌اند، به مهاجرین (هجرت کنندگان) معروف هستند

* - مهاجرین:

علاوه بر آنکه مکانی برای عبادت و اجرای مراسم مذهبی به شمار می‌رفت، مرکزی برای مشورت و تصمیم‌گیری در باره امور سیاسی و نظامی بود

تأسیس مسجد

مسلمانان ساکن مدینه یعنی مهاجرین و انصار از قبایل مختلف بودند. پیامبر به منظور ایجاد محبت و دوستی بین مسلمانان، آنها را دو به دو با یکدیگر برادر اعلام کرد. این کار در جهت ایجاد امت اسلامی بود

پیمان برادری به جای تعصب قومی و قبیله‌ای

* - اقدامات پیامبر در مدینه:

پیامبر لازم می‌دانست میان ساکنان مدینه اتحاد سیاسی برقرار شود. از این رو پیمان نامه‌ای تنظیم شد و مسلمانان و یهودیان متعهد شدند که به آن عمل کنند. تدوین و امضای این پیمان نامه، در واقع اعلام رسمی تأسیس حکومت اسلامی به رهبری پیامبر در شهر مدینه بود

پیمان نامه سیاسی

در جنگ های أخذ و خندق این مسلمانان بودند که مورد حملهٔ مشرکان قرار گرفته و ناکریز شدند از خود دفاع کنند. برخی جنگ ها نیز برای دفع تهدیدهای خطرناک دشمنان رخ داد، برای نمونه پس از آنکه برخی قبایل بهمود پیمان شکنی کردند و با مشرکان علیه مسلمانان متعدد شدند، پیامبر ناکریز شد با آنان نبرد کنند.

* - چرا پیامبر اقدام به جنگ ها می نمود :

به رعایت اصول اخلاقی و ارزش های انسانی در جنگ ها توصیه می نمود، او به ویژه سفارش می کرد با اسیران خوش رفتاری نمایند و از تخریب و غارت اموال مردم در جنگ پرهیز کنند. آن حضرت همچنین مراقب بود که مسلمانان همانند مشرکان رفتار نکنند

* - سفارش پیامبر به پیروانش در جنگ ها :

از آنجایی که هدف دین اسلام هدایت همهٔ مردم جهان است، پیامبر به فرمانروایان کشورهای مختلف از جمله ایران، روم و جپن نامه نوشت و آنان را به اسلام دعوت کرد

* - علت نامه نوشتن پیامبر به فرمانروایان کشورهای مختلف :

پیامبر در حضور زائران خانه خدا دست علی(ع) را بالا برد و فرمود: ای مردم هر کس که من پیشوای او هستم، پس این علی پیشوای اوست. خداوندان دوستداران او را دوست بدار و دشمنانش را دشمن باش

پس از رحلت پیامبر در حالی که علی(ع) و شماری از اصحاب مشغول خاک سپاری بودند تعدادی از انصار و مهاجرین در سقیفه بنی ساعدة گرد آمدند و در بازه جانشینی پیامبر به گفتگو پرداختند. هر دو گروه با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است

* - ماجراهای سقیفه‌ی بنی ساعدة:

با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت. جمعی از حاضران در سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخه شد

* - به خلافت رسیدن ابوبکر:

گروهی از مسلمانان با یاد آوری خطبه پیامبر در غدیر، خواهان بیعت با علی(ع) بودند اما علی(ع) با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری میان مسلمانان شد تا اسلام پایدار بماند

* - سکوت حضرت علی در ابتدای خلافت ابوبکر:

ابوبکر حدود دو سال خلافت کرد و عمر بن خطاب را به جانشینی خود برگزید

* - خلافت ابوبکر:

عمر در دوران ده ساله حکومت خود کار فتوحات را که از اواخر دوران خلافت ابوبکر آغاز شده بود با جدیت دنبال کرد. سپاهیان اعزامی از سوی عمر، علاوه بر بخش وسیعی از ایران، کشورهای سوریه، لبنان، فلسطین و مصر را نیز فتح کرد

* - خلافت عمر:

عثمان خلیفه سوم توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید. در زمان او برخلاف دو خلیفه قبلی، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با تروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی مشغول شدند

* - خلافت عثمان و اوضاع کشور در زمان او:

عثمان جمعی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابودر، عمار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از او و اطرافیانش انتقاد می‌کردند، مجازات و تبعید کرد

* - مجازات و تبعید بعضی از یاران پیامبر:

عملکرد اطرافیان خلیفه سوم نارضایتی گروهی از مسلمانان را بر انگیخت. آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند. امام علی(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود، اما سرانجام معتبران خشمگین به خانه خلیفه هجوم بودند و او را کشند

* - عاقبت عثمان:

امام علی(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد. آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه‌ی حضرت محمد(ص) و تحت تربیت وی به سر برده

* - تولد حضرت علی و دوران کودکی و نوجوانی او:

شهامت و فداکاری علی(ع) و خوابیدن در بستر پیامبر سبب شد که پیامبر بدون هیچ آسیبی از مشرکان، مکه را به سوی مدینه ترک کند

* - ترک شهر مکه توسط پیامبر و رفتن به مدینه:

* - در دوران سه خلیفه
حضرت علی چه می کرد:

آن حضرت به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سوالات دینی مردم می پرداخت. همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان‌ها توجه زیادی داشت

* - به خلافت رسیدن حضرت علی (ع):
پس از کشته شدن عثمان، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است. بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی (ع) شدند، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشت. سرانجام با اصرار زیاد مردم، امام علی (ع) منصب خلافت را پذیرفت

* - عوامل مخالفت ریاست طلبان
با حضرت علی (ع):
اصرار علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان شد. این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد به فتنه جوبی پرداختند و سه جنگ جمل، صفين و نهروان را بر آنحضرت تحملی کردند

* - جنگ جمل:
از آنجا که امام علی (ع) هیچگونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت، کوشید از طریق گفتگو و نصیحت بیعت شکنان و سورشیان را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب بردارند اما سورشیان اقدام به جنگ کردند. امام در جنگ جمل سورشیان را شکست داد

* - جنگ صفين:
در جنگ صفين امام علی (ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید. پایداری باران علی (ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست را بر جهره‌ی سیاه ستگر آشکار ساخت. اما در آخرین لحظات، نیرنگ عمروعاص مانع پیروزی سیاهیان امام علی (ع) شد

* - چرا حضرت علی (ع) شهر کوفه را مرکز خلافت قرار داد:
امام در ابتدای حکومت خود، برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت از مدینه رهسپار عراق شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد

برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

* - مهم ترین ویژگی‌ها و دستاوردهای
حکومت حضرت علی (ع):

مدارا با مخالفان

تأکید بر عدالت

زیرا بسیاری از باران و سپاهیان آن حضرت تمایلی به نبرد نداشتند و فقط گروه اندکی آماده جهاد بودند. این در حالی بود که معاویه با وعده‌ی دادن پول و مقام، بسیاری از روسای قبایل و حتی باران نزدیک امام رافریب داده و جذب خود کرده بود

* - چرا امام حسن ناچار شد
پیشنهاد صلح معاویه را پیذیرد:

معاویه سیاستمداری فربیکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می‌کرد. عمر و عاصیکی از این افراد بود، او که به طمع دست یافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفين داشت.

* - جلوگیری از شکست
معاویه در جنگ صفين:

معاویه در شام (سوریه) به خلافت نشست. او سیاستمداری فربیکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می‌کرد.

* - معاویه بعد از صلح چه کرد:

به دستور او بر منبر و در خطبه‌های نماز جمعه به امام علی بدگویی می‌شد. باران و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می‌گرفتند.

* - به دستور معاویه چه کارهایی صورت گرفت:

مورونی

را به جانشینی خود، انتخاب و خلافت را

یزید

امام حسن (ع)

امام حسن (ع) سال‌ها در کنار پدرش امیر مومنان و برادرش امام حسن (ع) در صحنه‌ی جهاد و مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر، با سخنرانی و نامه‌های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه معاویه مبارزه کرده. پس از مرگ معاویه، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید

* - زمینه‌های قیام امام حسن (ع):

با نوشتن نامه‌های فراوان ایشان را به آن شهر دعوت کردند. امام نخست اعتمایی به آن نامه‌ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسر عمومی خود مسلم بن عقیل را روانهٔ آنجا کرد. پس از ورود مسلم به کوفه، هزاران نفر با مسلم به نهایندگی از امام حسن بیعت کردند. امام پس از دریافت نامه مسلم عازم کوفه شد

* - مردم کوفه پس از شنیدن
خبر حرکت امام حسن (ع):

عبدالله با ایجاد رغب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده‌ی جنگ با امام حسن (ع) شوند

* - عبد الله بن زیاد در شهر کوفه:

سپاه یزید مانع رسیدن امام حسن و بارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (بنیوا) نمودند. لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود، امام حسن (ع) و بارانش را در محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند. امام و بارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت در سایه حکومت ستمگران را ننگ می‌دانستند شجاعانه جنگیدند و به شهادت رسیدند

* - واقعه عاشورا:

هدف من اصلاح امت جَدَم رسول الله، امر به معروف و نهى از منکر و پیاده کردن سیرهٔ رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است

* - امام حسن (ع) در وصیت نامه خود از هدف از قیام را چه فرمود:

وجود نظام طبقاتی، بی عدالتی و تبعیض های اجتماعی و مالیات های سنگین

رقابت و دشمنی در درون دربار ساسانی

بر اثر طغیان رودهای دجله و فرات، زمین ها و مزارع حاصلخیز از بین رفت

شورش های فرماندهان و دخالت های آنها در رقابت سیاسی

- * - اوضاع ایران در آستانه ای
حمله اعراب مسلمان:

ارتش ساسانی در نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که روحیه بالاتر و انگیزه بیشتری داشت شکست خورد. در این جنگ، رستم فرزاد فرمانده سپاه ساسانی کشته شد و مدتها بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با گنجینه ای از غنائم به تصرف اعراب درآمد

- * - نبرد قادسیه:

در نبردی که در نهاوند رخ داد، ضربه نهایی بر پیکر ارتش ساسانی وارد شد، به طوری که بزرگتر سوم، آخرین پادشاه ساسانی، دیگر نتوانست سپاهی را برای مقابله با اعراب مسلمان گردآوری کند. پس از جنگ نهاوند، شهرها و ولایات ایران یکی پس از دیگری به تصرف اعراب درآمدند. سرانجام با ورود اعراب به خراسان، بزرگتر سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید و سلسله ساسانی پس از چهار صد سال فراموشی و ایجاد شد

- * - سقوط سلسله ساسانی:

به قوم و نسب خود، فخر فروشی می کردند و قوم عرب را برتر و شریف تر از سایر اقوام می پنداشتند

ashraf و سران قبایل عرب، بر بیشتر ولایات ایران حکومت می کردند

ایرانیان اجازه نداشتند منصب های مهم مانند حکومت و لایات یا فرماندهی سپاه را عهده دار شوند

اقوام غیر عرب از جمله ایرانیان موره تحفیر و توهین قرار می گرفتند

- * - اوضاع ایران در دوره
خلافت امویان (بنی امية):

علاوه بر امام حسن و امام حسین (ع)، امام سجاد و امام محمد باقر (ع) نیز به شهادت رسیدند

- * - در دوران بنی امية کدام امامان به شهادت رسیدند:

مردم ایران که از ظلم و ستم و قوم گرا ای امویان به ستوه آمده بودند از هر فرصتی برای مخالفت و مبارزه با حکومت اموی استفاده می کردند. ایرانیان در بسیاری از قیام ها و شورش هایی که علیه امویان به وقوع پیوست حضور مؤثری داشتند. وقتی مختار تقی در کوفه به خونخواهی امام حسین و یارانش قیام کرد ایرانیان به او پیوستند

- * - مبارزه و مخالفت مردم
ایران با حکومت اموی:

در اواخر حکومت اموی آنها نمایندگانی را به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان فرستادند و مردم را به قیام علیه بنی امية و حکومت یکی از افراد خاندان پیامبر (ص) دعوت کردند، اما نمی گفتند منظورشان از آن فرد چه کسی است. ایرانیان مسلمان به ویژه خراسانیان دعوت عباسیان را پذیرفتند و سرانجام ابومسلم سردار ایرانی در خراسان قیام کرد و موفق شد امویان را شکست و سفاخ از خاندان عباسیان را به خلافت برساند

- * - به قدرت رسیدن عباسیان:

* - اقدامات منصور عباسی:

شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد

به قتل رساندن ابومسلم خراسانی

منصور، هارون الرشید، متولی

:

* - کدام خلفای عباسی امامان شیعه را به زندان انداختند و به شهادت رساندند:

خلفای عباسی بر خلاف امویان از ایرانیان در سمت های مهمی چون وزارت و فرماندهی سپاه و حکومت شهرها، استفاده می کردند. البته بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی در آمدند، سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند، چنانکه منصور ناجوانمردانه ابومسلم خراسانی را به قتل رساند

* - استفاده خلفای عباسی از ایرانیان در راداره حکومت:

برمهکیان از خاندان های مشهور ایرانی بودند که در زمان خلافت هارون عهده دار وزارت و حکومت ولایات شدند و نفوذ و قدرت فراوان کسب کردند. خلیفه ناکهان بر آنان خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برگناز و زندانی کنند و به قتل برسانند

* - برمیکیان :

نخستین ایرانی که در مدینه به حضور پیامبر رسید و به دین اسلام مشرف شد. سلمان در جنگ احزاب (خندق) حضور داشت و پیشنهاد کرد برای دفاع از شهر مدینه در مقابل حمله می شرکان، خندقی حفر شود. پیامبر در باره او فرمود سلمان از اهل بیت ماست

* - سلمان فارسی :

* - از جمله یاران با وفاتی حضرت علی (ع): سلمان - مقداد - ابوذر - عمار

پس از آنکه اعراب مسلمان به ایران آمدند، مردم ایران به تدریج با دین اسلام آشنا شدند. ایرانیان پس از درگ پیام اسلام، داوطلبانه آن دین را پذیرفتند. پیام اسلام برابری و بوداری بود این پیام برای مردم ایران که از امیاز طبقاتی اشراف فاکشنود بودند، جذابیت فراوانی داشت. علاوه بر آن، اخلاق و رفتار پیامبر و امامان شیعه، نقش مهمی در علاقه مندی ایرانیان به دین اسلام داشت

* - گرایش ایرانیان به دین اسلام :

چون امام علی (ع) در دوران حکومت خود هیچ برتری و امیازی برای اعراب، نسبت به غیر اعراب در نظر نمی گرفت ایرانیان به امام علی (ع) داشتند

* - علاقه و ارادت ایرانیان به حضرت علی (ع) و فرزندانش:

امام رضا (ع) و خواهرش حضرت معصومه (س) و برادرش حضرت شاه چراغ

* - حضور کدام امامان بزرگوار در ایران، تأثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم ایران به دین اسلام داشت:

* - سلسله های ایرانی و نقش آنها در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی:

طاهریان - صفاریان - علویان - سامانیان - آل بویه. این سلسله ها به جزء علویان طبرستان، ریشه و تبار ایرانی داشتند.

این سلسله ها با فرمان خلفای عباسی به قدرت رسیدند و با تأیید آنها به حکومت خود ادامه دادند. این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفاً اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند. البته طاهریان و سامانیان در اداره امور قلمرو خود مستقل بودند و اجازه نمی دادند نمایندگان خلیفه در امور داخلی آنان دخالت کنند.

بنیانگذار سلسله طاهریان به فرمان مامون خلیفه عباسی به حکومت خراسان منصوب شد.

موسس سلسله سامانیان با تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید.

صفاریان - علویان طبرستان - آل بویه

* - سلسله هایی که بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را برپا کردند:

روابط صفاریان با خلفای عباسی، خصمانه بود یعقوب لیث صفاری علاوه بر آنکه حکومت طاهریان را برانداخت، به عراق لشکرکشی کرده و قصد داشت بغداد را تصرف کند، اما از سپاه خلیفه شکست خورد. او در فکر جبران این شکست بود اما بیماری و مرگ فرصت جنگی دیگر را با خلیفه به وی نداد

زیرا علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند و از آنان اطاعت نمی کردند

روابط سلسله آل بویه با عباسیان به گونه ای دیگر بود. چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه‌ی خود گرفتند

آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند. در دوران حکومت آنها معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت

* - سلسله آل بویه:

به دستور فرمانروایان آل بویه به خصوص عضدالدوله که مشهورترین فرمانروای آل بویه بود، حرم مطهر امامان در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم روز عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین (ع) با شکوه برگزار شد

* - به دستور فرمانروایان آل بویه
چه کارهایی انجام شد:

معارف اسلامی، علوم انسانی، هنر و ادبیات

تدوین قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی

تدوین کتابها در رشته معارف اسلامی

انتقال بخشی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی

درخشش دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف

* - اقدامات مهم علمی و فرهنگی
ایرانیان در قرون نخست هجری.

در موضوع تاریخ پادشاهان و قهرمانان کهن ایران و نیز اندرزنامه ها و آداب کشور داری

سلسله های ایرانی به خصوص سامانیان و آل بویه - زیرا بیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و برای عالمان، دانشمندان و ادبیان، ارزش و احترام فراوانی قائل می شدند

* - کدام سلسله های ایرانی نقش چشمگیری در
رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشتند:

از قون سوم هجری به بعد درنتیجه علاقه امیران و وزیران حکومت های صفاریان و سامانیان به فرهنگ و زبان ایرانی، رونق ادبیات آغاز شد.

خاندان جیهانی و خاندان بلعمی (وزیران سامانیان)

۱-رودکی پدر شعر فارسی ۲-فردوسی

مسجد

* - از نخستین جلوه های معماری ایرانی - اسلامی:
* - کدام آرامگاه ها جلوه ی شکوهمند میراث معماری ایرانی - اسلامی:

آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس وشمگیر در گنبد قابوس

* - چرا غزنویان به این نام معروف شدند؟

هنگامی که حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید، محمود غزنی که حاکم غزنه بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.

* - پیروزی سلطان محمود در اغلب جنگ‌ها:

* - شهرت سلطان محمود در تاریخ:

اگرچه این لشکرکشی‌ها به بهانه‌ی رواج اسلام صورت می‌گرفت اما در اصل به طمع نروت هنگفتی بود که در این کشور وجود داشت.

* - بهانه محمود غزنی از لشکرکشی‌ها بود:

وی در این لشکرکشی‌ها مناطقی از هندوستان را تصرف نمود و معبد سومنات را خراب کرد. او اسیران زیادی را با خود به سرزمین‌های دیگر برده و نروت‌ها و غنائم زیادی به دست آورد که بخشی را به خلیفه پیشکش کرد.

* - نتیجه‌ی لشکرکشی‌های محمود غزنی بود:

* - پس از سلطان محمود چه کسی مدتی بعد توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید؟

* - رابطه‌ی حکومت غزنیان با خلفای عباسی:

* - سلجوقیان:

* - طغیل که بود:

- طغیل پس از رسیدن به حکومت: او پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت شیعه مذهب آل بویه را برانداخت و سپس خطری را که از جانب خلافت فاطمی مصر متوجه خلافت عباسی بود از میان برداشت
- چرا خلیفه به طغیل لقب سلطان رکن الدین داد؟ به دلیل اقدامات طغیل (از میان برداشتن خلافت فاطمی مصر - برانداختن حکومت آل بویه) به او این لقب را داد و حکومت او را بر ایران و عراق تأیید کرد
- اقدامات آل ارسلان: او برادرزاده و جانشین طغیل بود و نتوانست با راهنمایی خواجه نظام الملک وزیر، رفیقان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید. آل ارسلان همچنین به ارمنستان و گرجستان لشکرکشی کرد
- آلب ارسلان در نبرد ملازگرد: او در نبرد ملازگرد رومیان را شکست سخنی داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت. در نتیجه‌ی این پیروزی، بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سپاهیان سلجوقی در آمد
- سلطان ملکشاه، پسر آلب ارسلان: از دیگر پادشاهان مشهور سلجوقی بود.
- سلطان ملکشاه سلجوقی: خوارزم ناحیه‌ای حاصلخیز و آباد در جنوب دریاچه خوارزم (آرال) بود و از عبید‌bastan به شاهان آنجا، خوارزمشاہ می‌گفتند
- سرزمین خوارزم: خوارزمشاہیان نخست دست نشانده‌ی سلجوقیان بودند اما وقتی حکومت سلجوقی ضعیف شد، آنها از فرمانبری سریچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقی را شکست داد و بر بخش‌های زیادی از ایران چیره شد
- چرا پایه‌های حکومت خوارزمشاہیان چندان محکم نبود؟ زیرا از یک سو خلیفه‌ی عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی‌شناخت و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند

* - اهمیت سلسله سلجوقیان در میان سه ترک تبار:

سلجوقيان تشکيلات اداري و حکومتی خود را بر اساس تشکيلاتی که از سامانيان و غزنويان به جای مانده بود، پايه گذاري کردند. البته تشکيلات آن دوره ها نيز بر گرفته از نظام اداري و حکومتی ایران باستان بود و در هر دوره تغييراتی نيز در آن پديد می آمد.

دادشت و قدرت سياسي و نظامي در اختيار سلاطين بود.

رياست معنوی و دینی

قرار داشت. در آن دوره، خليفه عباسی بيشتر

سلطان

* - سلجوقيان تشکيلات حکومت خود را چگونه پایه گذاري کردند؟

* - در رأس حکومت سلجوقی

* - در دوره سلجوقيان سلاطين برای مشروعیت بخشیدن به حکومت خود

با ظلم و خود گامگی حکومت می کردند و منتقدان و مخالفان خود را به سختی مجازات می کردند. سلاطين زندگی پر تجملی داشتند و صاحب املاک و ثروت زیادی بودند در دوره سلجوقی بر مردم:

سلجوقيان مردماني گله دار و بیابانگرد بودند که با زور شمشیر، امور سياسي و نظامي را در اختيار گرفتند، آنها از شهرنشينی و کشورداری بى خبر بودند و برای اداره قلمرو پهناور خود ناگزير شدند از وزیران ايراني استفاده کنند

* - چرا سلجوقيان ناگزير بودند برای اداره قلمرو خود از وزیران ايراني استفاده کنند؟

وزير سلطان طفیل بود که نقشی موثر در موقفيت های او داشت

* - عميدالملک گنداري:

وزير آلب ارسلان و ملکشاپ بود، او چنان قدرت و نفوذی داشت که گمنز کاري بدون صلاحديد و مشورت او انجام می گرفت

* - خواجه نظام الملک:

در نتيجه تدبیر و مدیریت اين وزیران، اوضاع اقتصادي و فرهنگي بهتر شد و کشاورزی، بازرگانی، صنعت، هنر و معماری رشد زیادی کرد.

* - نقش وزیران ايراني در اداره امپراتوري سلجوقي:

تنظيم رابطه ي سلطان با خليفه و دیگر فرمانروایان

* - یکی از وظایف مهم وزیران در دوره سلجوقي:

از دوره های برجسته تاریخ ایران محسوب می شود.

ادب و هنر و دانش

* - به طور کلی دوره سلجوقيان از نظر گسترش

خواجه نظام الملک مدارسي در شهرهای مختلف بنیان گذاشت که همگی آنها نظاميه خوانده می شدند و هم ترين آنها نظاميه های نیشابور، اصفهان و بغداد بودند

* - مدارس نظاميه:

* - ویژگی های مدارس نظامیه: در مدارس نظامیه به مدرسان ، مدیران و کارکنان نظامیه ها ، حقوق پرداخت می شد . این مدارس مقررات خاصی داشتند و استادان و شاگردان با دقت خاصی گزینش می شدند و رقابت شدیدی برای رسیدن به مقام استادی در این مدارس وجود داشت

* - از استادان نظامیه شاعر معروف نیز از دانش آموختگان مدارس نظامیه به شمار می رفت . سعدی بود . همچنین امام محمد غزالی

* - در دوره سلجوقیان در شهر های خراسان بیش از سایر مناطق ایران مدرسه وجود داشت . به طوری که در آستانه هجوم مغول ها ، بزرگترین مرکز علمی ، ادبی و مذهبی ایران بود .

* - رواج زبان فارسی در هندوستان : لشکرکشی های محمود غزنوی و جانشینانش به هندوستان ، موجب زبان فارسی در زبان فارسی در آن دیار شد

* - در ابتدای دوره سلجوقی ، نامه ها و فرمان های حکومتی و دفترهای دیوانی از فارسی به عربی تغییر کرد .

* - در قرن پنجم و ششم هجری ، زبان فارسی که زبان فرمانروایان تُركی بود نیز در ایران رواج پیدا کرد .

* - در دوره سلجوقی به سبب آرامش و رونق بازرگانی شهر و شهرنشینی گسترش یافت .

* - پایتخت های سلجوقیان شهرهای اصفهان و نیشابور و ری بود .

* - معماری در دوره سلجوقی به اوج شکوفایی رسید .

* - در دوره سلجوقی ابتکار ایرانیان در ساختن مساجد : حیاط و چیار ایوان اطراف آن معمول گردید . در ساختمان انواع گنبدها ، برج ها و مناره ها ، کاروانسراها و مدارس نیز الگوهای جدیدی در معماری به کار گرفته شد

* - در قرن پنجم تا هفتم هجری ، کاشی کاری و آجر کاری در بنایها به اوج زیبایی و شکوفایی رسید .

* - نمونه هایی از جلوه های مهم هنر دوره سلجوقی : ساختن ظروف سفالین لعاب دار و بدون لعاب و ظروف زرین فام یا طلایی که با نقش و نکار های مختلف

* - هنرهای ایرانی در دوره سلجوقی : فلز کاری ، خوشنویسی ، تذهیب و ساختن جلد کتاب از چرم و نقش انداختن بر روی آن

* - مغولان :

مغولان از اقوام بیابانکردی بودند که در سرزمین مغولستان واقع در شمال چین و جنوب سیبری می زیستند

* - شیوه‌ی زندگی مردمان مغولستان :

آب و هوای سرد و خشک منطقه، موجب شده بود که آنها شیوه‌ی زندگی کوچ نشینی و دامداری را برگزینند

* - چرا قبایل مغول به غارت یکدیگر و همسایگان روی آوردند؟

چنگیز رئیس یکی از قبایل مغول بود که قبیله‌های مغول را زیر فرمان خود درآورد و حکومتی نیرومند تشکیل داد و برای اداره‌ی آن کشور، مجموعه قوانینی را با عنوان پاسای چنگیزی تدوین کرد و به اجرا گذاشت

* - یکی از اصول مهم پاسای چنگیزی :

* - چنگیز چگونه فردی بود :

* - مغولان با فتح سرزمین‌هایی در غرب مغولستان

در زمان سلطان محمد خوارزمشاه وقتی اعضای یک کاروان تجاری مغول به یکی از شهرهای ایران آمده بودند، به دستور حاکم آن شهر به جرم جاسوسی دستگیر و کشته شدند. چنگیز خان این موضوع را بهانه قرار داد و بالشکری عظیم به ایران هجوم آورد

* - بهانه‌ی چنگیز خان برای حمله به ایران :

* - سلطان محمد خوارزمشاه در مقابل مغولان :

او در یک جنگ بر مغولان پیروز شد اما به دلیل اختلافات و درگیری‌های داخلی، کاری از پیش نبرد. در آن شرایط حساس، بخشی از سرداران و حاکمان محلی و نیز خلیفه‌ی عباسی نه تنها جلال الدین را باری نکردند، بلکه با وی درگیر جنگ شدند

* - جلال الدین خوارزمشاه در مقابل مغولان چرا نتوانست کاری از پیش ببرد :

بسیاری از ایرانیان جان باختند و تعداد زیادی به اسارت در آمدند یا آواه شدند

* - نتیجه‌ی حمله‌ی چنگیزخان به ایران :

شهرها و آبادی‌های زیادی را ویران کردند و آسیب فراوانی به مزارع کشاورزی و قنات‌ها وارد آورده

ترس و وحشت سراسر ایران را فراگرفت و مردم دچار سرخوردگی شدند

فتوحات مغول را در ایران و دیگر بخش‌های جهان اسلام کامل کند

بود. او مأمور شد

نوه چنگیز خان

* - هلاکو خان

با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه، خلافت عباسی را برانداخت

اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه‌های آنان را تسخیر کرد

ایلخانان را تأسیس کرد.

ایلخانان

* - اقدامات هلاکو خان:

ایران از نظر سیاسی بکارچه و منحدر شد و حکام و سرداران محلی تحت حاکمیت و سلطه‌ی مغولان، قرار گرفتند.

حکومت ایلخانان فرو پاشید. ایران یک بار دیگر گرفتار هرج و مرج، آشوب، جنک و قتل و خارت‌های بی‌حساب شد، بکارچگی و اتحاد سیاسی

کشور ما از بین رفت و حاکمان محلی و سرداران مغول و غیر مغول، هر کدام برخشنی از آن مسلط شدند و با یکدیگر به رقابت و سنجی برخاستند

بی‌عدالتی و ستمگری حاکمان محلی، خشم و نارضایتی مردم را برانگیخت و موجب بروز قیام‌های مردمی در کوشش و کنار ایران شدند

* - پس از مرگ آخرین ایلخان مغول (ابوسعید):

این قیام از رostenای باشین در سبزوار آغاز شد. مردم سبزوار در آن زمان بر اثر تعليمات شیخ خلیفه و شیخ حسن جوری آمده‌ی مقابله با ظالم و ظالمان شده بودند

* - قیام سربداران:

ساکنان روستای باشین که از زیاده خواهی و گستاخی مأموران حاکم مغولی خراسان به سوی آمده بودند، به پا خاستند و مأموران مغول را مجازات کردند. آنان پس با شعار سر به دار

می‌دهیم، تن به ذلت نمی‌دهیم، سپاه حاکم مغول را در آن ولایت شکست دادند. قیام به سرعت گسترش یافت و سربداران پس از تصرف شهر سبزوار، حکومت خود را تأسیس کردند

* - تأسیس حکومت سربداران:

تیمور گورکانی یکی از فاتحان مشهور در تاریخ است که بخش وسیعی از آسیا را فتح کرد و امپراتوری تیموری را بنیان گذاشت. او خود را از خاندان چنگیز می‌دانست. تیمور در بی‌رحمی و خونریزی دست کمی از چنگیز خان مغول نداشت

با سوء استفاده از اوضاع پریشان و آشفته‌ی ایران که بر هر کوششی آن خانی و سرداری حکومت می‌کرد، چندین مرتبه به کشور ما یورش اورد. یورش‌های تیمور

* - تیمور پس از تسلط بر مأوراء النهر:

نیز همچون هجوم چنگیز، آسیب و صدمات فراوانی به مردم ایران وارد کرد. در جریان این یورش‌ها، عده‌ی زیادی نلف شدند و اموال و دارایی مردم غارت

شاخرخ پر تیمور، بر رقیان خود برتری یافت و موفق شد بخش وسیعی از ایران را تحت تسلط خود درآورد

* - شاخرخ:

در ایران از میان رفت

صفویان

* - حکومت تیموریان سرانجام با ظهور حکومت

دانشمندان و بزرگان ایرانی

* - پس از هجوم مغولان به ایران

با به جان خربدن خطرهای زیاد به مغولان نزدیک شدند.

خوی خشن و ویرانگر یا با تکردن مغول را مهار کنند و مانع خونریزی بیشتر شوند. بزرگان ایرانی همچنین تلاش می کردند که مغولان را با فرهنگ و

* - دانشمندان و بزرگان ایرانی سعی می کردند:

تمدن ایرانی - اسلامی آشنا کنند و راه و رسم کشورداری را به آنان یادآور نمایند.

یکی از برجسته ترین دانشمندان مسلمان ایرانی بود که به عنوان مشاور هلاکوخان احترام بسیار یافت. او در جریان لشکرکشی هلاکو، تلاش زیادی برای حفظ جان مردم و کاهش قتل و غارت های مغولان کرد

* - خواجہ نصیرالدین توosi:

خواجہ نصیرالدین طوسی و تشویق هلاکو ساخته شد. این رصدخانه تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد که منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می کردند

* - رصدخانه مراغه به همت:

یکی از سیاستمداران و دانشمندان نامدار ایرانی در دوره مغول، خواجہ رسیدالدین فضل الله بود که خدمات فرهنگی و اجتماعی فراوانی انجام داد و او به عنوان پژوهش که دربار ایلخان راه یافت و علاقه بسیاری به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشت

* - خواجہ رسیدالدین فضل الله همدانی:

بنای رَعَيْ رشیدی در تبریز بود که شامل موسسان مختلف مانند مسجد، مدرسه، بیمارستان، خانقاہ و کتابخانه می شد

* - از جمله اقدامات خواجہ رسیدالدین فضل الله همدانی:

جامع التواریخ رشیدی بود. این دانشمند به دستور ایلخان مغول به قتل رسید

* - معروف ترین کتاب خواجہ رسیدالدین فضل الله همدانی:

عدد ای از آنها به آیین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و گروه دیگری پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند.

* - مغولان پیرو چه ادیانی بودند:

زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند. سرانجام بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان به دین اسلام درآمدند و مسلمان شدند

* - چرا مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش

آیین خود در ایران موقتیت چندانی کسب نکردند:

بر اثر تلاش های بزرگان و عالمان ایرانی، سرانجام پس از چند دهه ایلخانان مغول به فرهنگ و تمدن ایران، علاقمند شدند و برای عمران و آبادی تلاش کردند

* - ایلخانان مغول به فرهنگ و

تمدن ایران علاقه مت داشتند:

به تشویق و راهنمایی وزیر خود خواجہ رسیدالدین فضل الله همدانی اقدام به اصلاح امور اداری، مالی و قضایی کرد - برای عمران و آبادانی تبریز بسیار کوشید

* - اقدامات غازان خان:

- در روزگار او شنب (گنبد) خازان در تبریز با دوازده بنای مهم مانند بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و ... بروز شد. هم زمان در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه‌ای برای تأمین هزینه نگاهداری مسجد ساختند.
- * - در زمان غازان خان چه بنایی ایجاد شد:
- سلطان محمد خدابنده (اولجایتو) جانشین خازان خان بود. او به پیشنهاد وزیرش خواجه رشید الدین فضل الله، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجاشد.
- * - سلطان محمد خدابنده (اولجایتو):
- اویجایتو در سلطانیه آرامگاهی برای خود بنا کرد که گنبد سلطانیه معروف است.
- * - بنایی دوران ایوسعید آخرین ایلخان مغول:
- گجری و کاشی کاری‌های گنبدها و ایوان‌ها، حکایت از ذوق و نبوغ معماران ایرانی در آن زمان دارد.
- * - شاهرخ پسر تیمور:
- شاهرخ پسر تیمور که تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایران قرار داشت، راه پدر را در جنگ و خونریزی ادامه نداد.
- * - در زمان شاهرخ هرات:
- به پایتختی تیموریان انتخاب و به یکی از بزرگ ترین و باشکوه ترین شهرهای ایران تبدیل شد.
- * - گوهر شاد:
- همسر شاهرخ از زنان نیکوکار بود که به عمران و آبادی توجه داشت. او بنایی متعددی در هرات و مشهد ساخت که مسجد گوهرشاد در جوار حرم حضرت امام رضا(ع) یکی از آنهاست.
- * - در دوره تیموریان کدام هنرها شکوفا شد:
- هنر نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی شکوفا شد و نگارگران و نقاشان آن زمان آثار هنری ارزشمندی از خود به جای گذاشتند.
- * - شاهنامه‌ی بایسنقری چگونه اثری است؟
- یکی از نفیس ترین نسخه‌های کهن شاهنامه است که به سفارش بایسنقری میرزا، شاهزاده‌ی تیموری نگارگری و تذهیب شد.

* - موقعیت جغرافیایی قاره‌ی آسیا:

از شمال به آقیانوس منجمد شمالی، از جنوب به آقیانوس هند و از شرق به آقیانوس آرام

جدا می‌شود.

افریقا

از قاره

کانال سوئز

واز طریق

آمریکای شمالی از

قاره آسیا از سه طرف به کدام آقیانوس‌ها:

* - قاره آسیا از طریق نکره بربنک

* - اوراسیا:

در نظر گرفته‌اند:

آسیا و اروپا

را مرز بین دو قاره

اورال

* - رشته کوه

۳- مجمع‌الجزایر آتشفسانی

۲- سرزمین‌های پست

۱- فلات‌های بلند و کوه‌های مرتفع

آناولی - ایران - تبت - مغولستان

قله اورست (۸۸۴۸ متر) در رشته کوه هیمالیا که به آن بام دنیا لقب داده‌اند

* - بلندترین قله جهان:

جلگه بزرگ سیبری - جلگه گنگ و سند - جلگه چین

این جلگه شمال هند، بخش وسیعی از پاکستان و بنگلادش را در بر می‌گیرد

از رودهای سند و گنگ که از رشته کوه‌های هیمالیا سرچشمه می‌گیرند تشکیل شده است

* - جلگه سیبری از آبرفت پدید آمده است.

رود پنی سفی

* - سه جلگه بزرگ آسیا:

کاهی رودها، آبرفت‌ها را در مصب خود اباشته می‌کنند و از اباشته شدن آبرفت‌ها در مصب رودها، سرزمین‌های مثلث شکلی به وجود می‌آید که به آنها دلتا (△) می‌گویند

* - تعریف دلتا:

- * - دلتاها چگونه زمین هایی هستند: به طور کلی دلتاها زمین های مناسبی برای کشاورزی بوده و جمعیت ابوبه را در خود جای داده اند، با این حال ساکنان این دلتاها همواره در معرض خطراتی چون طوفان های دریایی، طغیان رود و سیلاب هستند
- *- دلتای بنگال از آبرفت رودهای کنگ و براهمپوترا هند پدید آمده و قسمت اعظم خاک کشور را تشکیل می دهد.
- * - چین جلگه بزرگ در شرق آسیا است. این جلگه از آبرفت رود یانگ تسه کیانگ پدید آمده است.
- * - مجمع الجزایر آتشفشانی آسیا در شرق و جنوب شرقی آسیا به ویژه در کناره های اقیانوس آرام وجود دارد.
- * - سه مجمع الجزایر آتشفشانی آسیا: مجمع الجزایر زاپن، فیلیپین و اندونزی در مشرق و جنوب شرقی آسیا
- * - ناهمواریهای جوان آسیا در کوه های آتششانی به دلیل وجود زمین لرزه، سونامی و فعال شدن کوه های آتششانی هستند.
- * - سرزمین های مجاور قطب شمال در سیبری: آب و هوای قاره ای یا بری: هوا در تمام روزهای سال سرد و دارای یخندهان های طولانی است
- * - سرزمین های مجاور دریاها از دریای سرخ تا جزیره تایوان در شرق چین، آب و هوای بخش های داخلی و مرکزی آسیا، آب و هوای قاره ای یا بری دارند. در این نوع آب و هوا، زمستان ها بسیار سرد و تابستان ها بسیار گرم و خشک است
- * - آسیای مرطوب (سیز) ۱-آسیای مرطوب (سیز) ۲-آسیای خشک گرم دارند سرزمین های مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا که در معرض بادهای موسمی (مونسون) قرار دارند آسیای سیز را تشکیل می دهند
- * - آسیای مرطوب (سیز):

* - بادهای موسومی در چه فصلی:

این بادها در اوخر بهار و فصل تابستان به سمت خشکی می وزند، موجب ریزش باران فراوان در ناحیه آسیای سبز می شوند

به ریزش باران های موسومی بستگی دارد و در صورت بارش کم با نامنظم، کشاورزان خسارت می بینند.

البته ریزش های شدید باران های موسومی نیز کاهی موجب طغیان رودخانه ها و بروز سیل در این منطقه می شوند

* - زندگی روستایی و کشاورزی در آسیا به ریزش کدام باران ها:

سرزمین های مغرب و جنوب غربی آسیا شامل عربستان، داخل فلات آنانوی و فلات ایران و همچنین آسیای مرکزی به ویژه بیابان گُبی از نواحی خشک آسیا محسوب می شود

* - چرا هوای تبت مانند نواحی قطبی و شمال آسیا سرد است؟

زیرا نسبت بلندترین فلات دنیا است و هرچه ارتفاع بیشتر باشد دما کاهش می یابد

به مشرق و جنوب شرقی آسیا می وزند.

آرام و هند

* - بادهای موسومی از سمت اقیانوس های

زیرا رشته کوه های هیمالیا مانع ورود بادهای مرتبط موسومی می شوند

* - چرا بادهای موسومی نمی توانند به آسیای مرکزی و بیابان گُبی نفوذ کنند؟

زیرا این نواحی به خط استوا نزدیک هستند و به علاوه مجاور اقیانوس ها قرار گرفته اند و آب ها موجب اعتدال دما می شوند

باد های باران آور غربی

* - وزش کدام یک از بادها، گشور ما را تحت تأثیر قرار می دهد؟

قاره هاست.

پر جمعیت ترین

قاره جهان است بلکه

وسعی ترین

* - آسیا نه تنها

زندگی می کنند.

آسیا

۶۰ درصد

* - در

جنوب و جنوب شرقی آسیا

جمعیت اندیشه به طور متراکم زندگی می کنند.

* - پر جمعیت ترین کشورهای جهان:

* - متراکم ترین منطقه جهان از نظر جمعیت:

جزیره جاوه در اندونزی، در این جزیره کوچک ۱۴۱ میلیون نفر سکونت دارند

سیاه پوست و دورگه

هستند. البته در جنوب آسیا تیره های

سفید پوست

و بقیه

زرد پوست

* - بیشتر جمعیت آسیا از نژاد

آسیا مهد

بزرگ جهان است

ادیان

یهود، مسیحیت و اسلام

* - سه بزرگ الهی

علاوه بر آسیا در سایر قاره ها انتشار یافته اند.

۶۰ درصد

* - حدود

مسلمانان جهان در قاره آسیا زندگی می کنند.

* - دین اسلام در کدام قسمت آسیا:

اگر چه خاستگاه دین اسلام کشور عربستان است، اما اسلام به تدریج همه کشورهای آسیای غربی را در بر گرفته و سپس به آسیای مرکزی و مشرق و جنوب شرقی آسیا راه

یافته است. به همین دلیل از غرب تا شرق آسیا نشان دهنده فرهنگ و تمدن اسلامی است

* - ادیان دیگر در آسیا:

۱- آئین برهمایی در شبه جزیره هند ۲- آئین بودا که خاستگاه اصلی آن نیز هند است اما در کشورهای شرق آسیا چون چین، زاپن، کره و تایلند انتشار یافته است

جایگاه مهمی در اقتصاد کشورها دارد.

کشاورزی

مشغولت و

کشاورزی

* - بخش عمده ای از مردم آسیا به کار

* مهم ترین محصول کشاورزی در قاره آسیا برنج جهان در آسیا تولید و در همین قاره مصرف می شود.

۹۰ درصد

برنج

* کشورهای تولید کننده برنج در آسیا:

چین، هند، پاکستان، تایلند، اندونزی، فیلیپین، بنگلادش و ویتنام

عضو کشورهای گروه هشت هستند.

ژاپن و روسیه

ژاپن

* مهم ترین کشور صنعتی آسیا

کشور چین توانسته با برنامه ریزی های جدید، میزان تولیدات و صادرات خود را به شدت افزایش بدهد و از این راه در آمد اقتصادی و وضع زندگی مردم را بهتر کند

* اقتصاد کشور چین:

کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ، سنگاپور زیرا این کشورها توانسته اند صادرات را هدف اقتصادی خود قرار بدهند و از این راه در آمد بسیار زیادی به دست بیاورند. این کشورها به خصوص در تولید و سدور لوازم الکترونیکی و رایانه ای، لوازم خانگی و اتومبیل پیشرفت زیادی کرده اند

* بیرهای اقتصادی آسیا:

موجب شده است که مهاجرت از روستا به شهرها در آسیا ادامه پیدا کند. امروزه شهرهای با جمعیت بیش از ده میلیون نفر در آسیا بیشتر از سایر قاره ها است

۳۰

میلیون نفر است.

ژاپن

با منطقه اطراف آن بیش از

* پر جمعیت ترین شهر آسیا

ناج محل در هند - دیوار چین - جزیره سنتوزا در نزدیکی سنگاپور - آسمان خواش های هنگ کنگ

* جاذبه های گردشگری آسیا:

کتابی است که مجموعه ای از نقشه ها در آن گردآوری شده است

* اطلس:

ما با استفاده از انواع نقشه های مختلف یک اطلس می توانیم اطلاعات بیشتر و دقیق تری درباره کشورها یا نواحی مختلف جهان به دست بیاوریم

* از اطلس ها چه استفاده های می شود؟

نقشه های طبیعی و نقشه های سیاسی

* معمولاً برای هر قاره یا کشور دو نوع نقشه در اطلس مشاهده می کنیم

بر روی این نقشه ها، رشته کوه ها، فلات ها، دریاها، رودخانه ها و .... نمایش داده شده و اطلاعات مربوط به شهرها و کشورها بسیار کم است

* نقشه های طبیعی:

بر روی این نقشه ها، مرز کشورها، ایالت ها و استان ها، پایتخت ها و شهرهای مهم نمایش داده شده است

* نقشه های سیاسی:

از نتکه‌ی بسفر و دارالائل در ترکیه تا کوه‌های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج عدن و باب‌المندب را در بر می‌گیرد.

- منطقه‌ی جنوب غربی آسیا شامل چه محدوده‌ای از این قاره آسیا است؟

منطقه‌ی جنوب غربی آسیا به قاره اروپا و افریقا متصل است.

دریای مدیترانه، دریای سرخ، دریای عمان، دریای سیاه، دریای خزر و خلیج فارس و اقیانوس هند

دریاها و اقیانوس مهمی که در منطقه جنوب غربی آسیا قرار دارد:

ایران و عربستان

کوه‌های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می‌پیونددند، سرزمین‌های مرتفع این منطقه را تشکیل می‌دهد

سرزمین‌های مرتفع منطقه‌ی جنوب غربی آسیا:

۱- جلکه‌ی بین النهرين در غرب ایران که از آبرفت رودهای دجله و فرات به وجود آمده است ۲- جلکه‌ی سند در شرق ایران که از آبرفت رود سند به وجود آمده است

سرزمین‌های پست و جلکه‌ای پهناور در منطقه جنوب غربی آسیا:

یابان بزرگ عربستان، دشت کویر و دشت لوت. یابان بزرگ عربستان، ربع الخالی در شبه جزیره عربستان حدود ۴۰۰۰۰ کیلومتر وسعت دارد

نواحی پست و خشک منطقه جنوب غربی آسیا:

در منطقه جنوب غربی آسیا آب و هواهای گوناگونی به وجود آمده است.

نوع ناهمواریها و وسعت زیاد

در زمستان آب و هوای سرد و در تابستان آب و هوای معتدل دارد. بارش برف و باران فراوان موجب پدید آمدن پوشش گیاهی فراوان در دامنه‌ی کوه‌ها شده است

نواحی مرتفع و کوهستانی در منطقه جنوب غربی آسیا:

آب و هوای گرم و خشک

آب و هوای گرم و خشک یا نیمه خشک حکم‌فرماست. یابان‌های وسیع منطقه

است که گاهی باعث اختلاف و نزاع‌هایی بین کشورها بر سر منابع آبی رودخانه‌ها شده است.

کمبود آب شیرین یکی از مسائل مهم منطقه جنوب غربی آسیا

سرزمین‌های واقع در سواحل گرم خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند و دریای سرخ، آب و هوای گرم دارند اما رطوبت‌هوا به دلیل نزدیکی به دریا

آب و هوای سرزمین‌هایی که در سواحل

دریاهای منطقه‌ی جنوب غربی آسیا قرار گرفته‌اند: زیاد بوده و حالت شرجی به وجود آورده است

دریاهای منطقه‌ی جنوب غربی آسیا قرار گرفته‌اند:

دارای آب و هوای مدیترانه‌ای است. در آب و هوای مدیترانه‌ای زمستان‌ها معتدل و پرباران و تابستان‌ها گرم و خشک است

سرزمین‌های اطراف دریای مدیترانه:

* برای هریک از انواع آب و هواز زیر، شهر یا منطقه‌ای در آسیای جنوب غربی بیندا کنید:

۱- آب و هواز گرم و خشک (یابان ریع الخالی)

۲- آب و هواز سرد کوهستانی (نواحی کوهستانی البرز و زاگرس)

۳- آب و هواز مدیترانه‌ای (کشور لبنان و فلسطین)

* منطقه

جنوب غربی آسیا یکی از نخستین کانون‌های تمدنی جهان است.

* زبان‌های عربی، فارسی، ترکی و اردو

پر تکلم ترین گروه‌های زبانی در منطقه آسیای جنوب غربی هستند.

اردو: پاکستان

ترکی: ترکیه

فارسی: ایران

زبان عربی: عربستان

درصد ۹۰

مردم منطقه مسلمان هستند.

ایران-پاکستان-ترکیه

یهود، مسیحیت و اسلام

در این منطقه ظهور کرده‌اند. بیش از

* سه مورد از پر جمعیت ترین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا:
اغلب کشورهای منطقه دارای ذخایر نفت و گاز هستند، اما متأسفانه بیشتر آنها از نظر اقتصادی به صادرات نفت وابسته بوده و ماشین آلات، مواد غذایی، دارو و انواع کالاهای مصرفی دیگر از کشورهای پیشرفته وارد می‌کنند

* فعالیت‌های اقتصادی کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا:

* منبع درآمد کشور عربستان: علاوه بر صادرات نفت، همه ساله درآمد زیادی را از طریق مراسم حج و سفر میلیون‌ها زائر به این کشور نسبت خود می‌کند

ترکیه و امارات متحده عربی

عراق و افغانستان

* بعضی کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا توانسته‌اند از طریق رونق گردشگری یا تجارت و بازرگانی اقتصاد خود را مت حول کنند مانند:

* برخی از کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا به دلیل جنگ، اشغال نظامی توسط امریکا و نبودن امنیت نتوانسته‌اند از نظر اقتصادی پیشرفت کنند مانند:

* کشورهایی که اقتصاد آنها وابسته به نفت است، با چه مشکلاتی روبرو می‌شوند؟

دین اسلام، زبان عربی و دریاهاي جنوب غربی آسیا

* کدام عوامل مردم منطقه‌ی آسیای جنوب غربی را به هم نزدیک تر می‌کند؟

آموزش درس ۲۰ مطالعات هشتم (ایران و منطقه جنوب غربی آسیا)

نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت

تیپه کننده : علیرضا اسماعیلی دبیر منطقه ۸

۱- این منطقه در کانون اتصال سه قاره آسیا، اروپا و افریقا قرار دارد ۲- این منطقه اثبات مهمناب منابع انرژی جهان است ۳- این منطقه کانون جهان اسلام است

* - چرا منطقه جنوب غربی آسیا یکی از مناطق استراتژیک (راهبردی) است؟

آبراهه های مهم چون تنگه های هرمز، بسفر، داردانل و باب المندب در این منطقه قرار دارد. از طریق این آبراهه های مهم، دریاهای منطقه به یکدیگر می پیونددند و به آب های آزاد اقیانوس ها راه می یابند

* - آبراهه های مهم منطقه جنوب غربی آسیا:

استفاده از حمل و نقل ارزان کالاها و انرژی را میسر می سازد

زیرا حدود دو سوم ذخایر شناخته شده نفت جهان و حدود یک سوم منابع گازی جهان در این منطقه قرار دارد که البته بخش بزرگی از آنها در منطقه خلیج فارس واقع است

* - چرا منطقه جنوب غربی آسیا اثبات مهمناب ارزی جهان محسوب می شود؟

عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی

* - کشورهای عمده صادر کننده نفت در منطقه جنوب غربی آسیا:

مکه و مدینه

* - مقدس ترین شهرهای مسلمانان:

کشورهای جنوب غربی آسیا سعی می کنند که از طریق پیمان های اقتصادی و فرهنگی با یکدیگر، بیشتر همکاری کنند مانند پیمان سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که نخست در سال ۱۳۴۱ بین ایران، پاکستان و ترکیه بسته شد و هم اکنون ده کشور منطقه عضو آن هستند

* - پیمان سازمان همکاری اقتصادی (اکو):

۱- بخاراً منابع انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راه های مهم حمل و نقل دریایی این منطقه مورد توجه قدرت های بزرگ جهانی است

* - چرا جنوب غربی آسیا

۲- متأسفانه حکومت بعضی کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ وابسته اند و از نظر سیاسی از آنها پیروی می کنند

منطقه ای پر تنش است؟

۳- رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) با حمایت آمریکا و انگلیس علاوه بر سرکوب مردم فلسطین به توطنه و دشمنی با مسلمانان کشورهای منطقه می پردازد

۴- آمریکا، انگلستان و برخی کشورهای دیگر برای حفظ منافع خود در منطقه در کشورهای وابسته پایگاه های نظامی ایجاد نموده و در این پایگاه ها، تسلیحات نظامی مختلف اثبات و نیروهای نظامی مستقر کرده اند

انقلاب اسلامی ایران التکویی برای مردم کشورهای دیگر است نا علیه ظلم و استبداد داخلی و قدرت های خارجی به پا خیزند و چهره ای متعالی از اسلام به جهانیان عرضه کنند

کشور ایران اکثر چه از اقوام مختلف تشکیل شده است ، اما این اقوام همواره با یکدیگر وحدت و همبستگی داشته و از کشور دفاع کرده اند

کشور ایران دارای منابع مهم انرژی است و از نظر داشتن منابع نفت ، مقام چهارم و منابع گاز مقام اول را در این منطقه دارد

ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی پیشرفت های زیادی در علم و فناوری داشته است

کشور ایران به دلیل داشتن سواحل طولانی و موقعیت بندرگاهی و دسترسی به آب های آزاد جایگاه ممتازی در منطقه دارد

* - چه عواملی جایگاه ایران را در منطقه جنوب غربی آسیا پر اهمیت تر کرده است

* - طول سواحل ایران در جنوب : طول سواحل ایران با در نظر گرفتن بردگی های ساحل ۲۰۴۳ کیلومتر است که از ارondon رود در جنوب غرب تا تنگه هرمز و از آنجا تا بندر گواخر در جنوب شرق امتداد دارد

* - جزیره های مهم ایران در آب های خلیج فارس : خارک ، گیش ، قشم ، لارک ، لاوان ، قتب بزرگ ، قتب کوجک ، ابوموسی

* - اهمیت جزایر ایران در خلیج فارس : از نظر استخراج نفت ، بازرگانی ، تجارت و نظامی اهمیت دارند

* - تنگه هرمز : یک آبراهه بین المللی است که همه کشورها حق دارند بر طبق قوانین رفت و آمد در تنگه ها با کشتی از آن عبور کنند

* - وسعت سرزمین فلسطین : حدود ۲۷۰۰۰ کیلومترمربع وسعت دارد . اما حدود ۲۰۰۰۰ کیلومتر مربع از خاک آن را یهودیان سیونیست اشغال کرده و آن را اسرائیل نامیده اند

* - در کشور فلسطین شهری کهن وجود دارد که مسلمانان به آن **بیت المقدس** و یهودیان و مسیحیان به آن **اورشلیم** می گویند . این شهر برای یهودان سه دین بزرگ توحیدی **يهودیان - مسیحیان - مسلمانان**

* - شهری مقدس و مورد احترام به شمار می رود . زیرا زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است

* - در مدینه ، سومین مسجد مهم اسلام است و در آغاز ظهور اسلام قبله اول مسلمانان بوده است . در مکه و **مسجد النبی** که در **بیت المقدس** قرار دارد ، پس از **مسجد الحرام** **مسجد الاقصی**

* - مقیاس نقشه :

* - مسائل مربوط به مقیاس :

* - اگر فاصله دو روستا روی نقشه ای 10 سانتی متر باشد ، در صورتی که مقیاس نقشه $\frac{1}{250000}$ فاصله این دو روستا روی زمین چقدر است؟

$$\text{سانتی متر روی زمین} = 10 \times 250000 = 2500000$$

$$\text{متر روی زمین} = 2500000 \div 100 = 25000$$

$$\text{کیلومتر روی زمین} = 25000 \div 1000 = 25$$

1 cm	250000
1 cm	x

* - فاصله شهری تا ساحل دریا ، روی زمین 60 کیلومتر و روی نقشه 5 سانتی متر است . مقیاس این نقشه را به دست آورید؟

$$\text{سانتی متر} = 120000 \times 100 = 12000000 \quad \Rightarrow \quad \text{متر} = 12000000 \div 1000 = 12000 \quad \Rightarrow \quad 12000 \div 5 = 2400 \quad \Rightarrow \quad 60 \div 5 = 12$$

$$\text{مقیاس} = \frac{1}{12000000}$$

دانست.

اوراسیا

یا بخشی از

آسیا

* - قاره اروپا را می توان دنباله قاره پهناور

* - از شمال به اقیانوس منجمد شمالی - از جنوب به دریای مدیترانه - دریای سیاه در شرق - از غرب به اقیانوس اطلس شمالی

اروپایی بیر و اروپایی جوان

* - به طور کلی نامهواریهای اروپا به دو بخش تقسیم می شود :

در مناطق شمالی اروپا، فرسایش طولانی موجب شده است که کوه ها کم ارتفاع و قله ها گنبدی شکل و دره ها باز باشند، در این منطقه، جلکه های پهناور و دریاچه های بسیار وجود دارد. از

نظر زمین شناسی به این بخش وسیع اروپا ، اروپایی بیر می گویند

در جنوب اروپا، چین خوردگی ها و رشته کوه های بلند در جنوب اروپا دیده می شود. قله های کوه ها، نوک تیز و دامنه های کوه ها اغلب دارای شبکه های تنفسی هستند و دره های تنفسی هم باشد. به این منطقه اروپا که در آن آتششان ها و زمین لرزه هایی نیز رخ می دهد، اروپایی جوان می گویند

آلپ و پیرنه در منطقه جنوب اروپا قرار دارد. قله رشته کوه آلپ است.

بخش شمال قاره اروپا یعنی قسمت های شمالی شبه جزیره اسکاندیناوی و ایسلند به قطب شمال نزدیک هستند و آب و هوای قطبی و سرد دارند

قطبی و سرد

* - انواع آب و هوای اروپا :

مناطق مجاور اقیانوس اطلس نزدیک انگلستان و ایرلند، آب و هوای معتدل اقیانوسی دارند و عبور جریان دریایی آب گرم گلف استریم از این سواحل در فصل زمستان موجب می شود که هوای ملایم تر شود

معتدل اقیانوسی

مدیترانه ای

مناطق جنوبی اروپا که در سواحل مدیترانه واقع شده اند (مانند کشورهای اسپانیا و ایتالیا) آب و هوای مدیترانه ای دارد. این نوع آب و هوای زمستان های معتدل و مرطوب و تابستان های گرم و خشک دارد.

مرکز و شرق اروپا به دلیل دوری از دریاها آب و هوای قاره ای یا بری دارد و میزان بارندگی در آنجا کم است

قاره ای یا بری

* - از رودهای اروپا چه استفاده هایی می شود :

دانوب طولی ترین رود اروپا است که از چند کشور عبور می کند.

دانوب ، ولکا، راین، دن و الب هم ترین رودهای اروپا است

* - مهم ترین رودهای اروپا :

شرايط مساعد طبیعی مانند آب و هوای معتدل و ریزش باران کافی و رودهای پرآب و جلکه های پهناور از یک سو و پیشرفت در علم و فناوری از سوی دیگر

* - چه عواملی موجب شده است که اروپا از نظر جمعیت، متراکم باشد :

زیرا رشد جمعیت در اروپا کاهش یافته و زاد و ولد در این قاره کم شده است.

* - به چه دلیل جمعیت سالم‌تراند، در اروپا افزایش و جمعیت رو به پیروی می‌رود؟

کاتولیک، پروتستان و ارتودوکس

هستند. دین مسیح به سه مذهب بزرگ

حضرت مسیح(ع)

است، پیروی می‌کنند.

و ایکان

پاپ

که محل اقامت او در

کاتولیک‌ها از رهبر مذهبی و روحانی خود

شہ جزیرہ بالکان

زندگی می‌کنند.

* - مسلمانان اروپا بیشتر در

* - اقتصاد اروپا :

قاره اروپا از نظر اقتصادی پیشرفته است. میزان درآمد و سطح سواد و پیداشر و همچنین میزان طول عمر در این قاره بالاست

* - وضعیت کشاورزی اروپا :

کشاورزی تقریباً در همه جای اروپا راجح است و با استفاده از ماشین آلات مدرن و شیوه‌های علمی صورت می‌گیرد

* - در جنوب اروپا چه محصولاتی :

آب و هوای مدیترانه‌ای موجب شده که محصولات ویژه‌ای چون زیتون، مرکبات و انکور به عمل آید.

شیوه‌های صنعتی

اجام می‌شود و میزان تولید محصولات

گوشتی و لبنی

زیاد است.

هلند و دانمارک

از تولید کنندگان و صادرکنندگان فرآورده‌های

گوشتی و لبنی

هستند.

آلمان، فرانسه، انگلستان و ایتالیا

* - چرا کشورهای صنعتی قاره اروپا وارد گننده مواد اولیه مانند نفت هستند؟

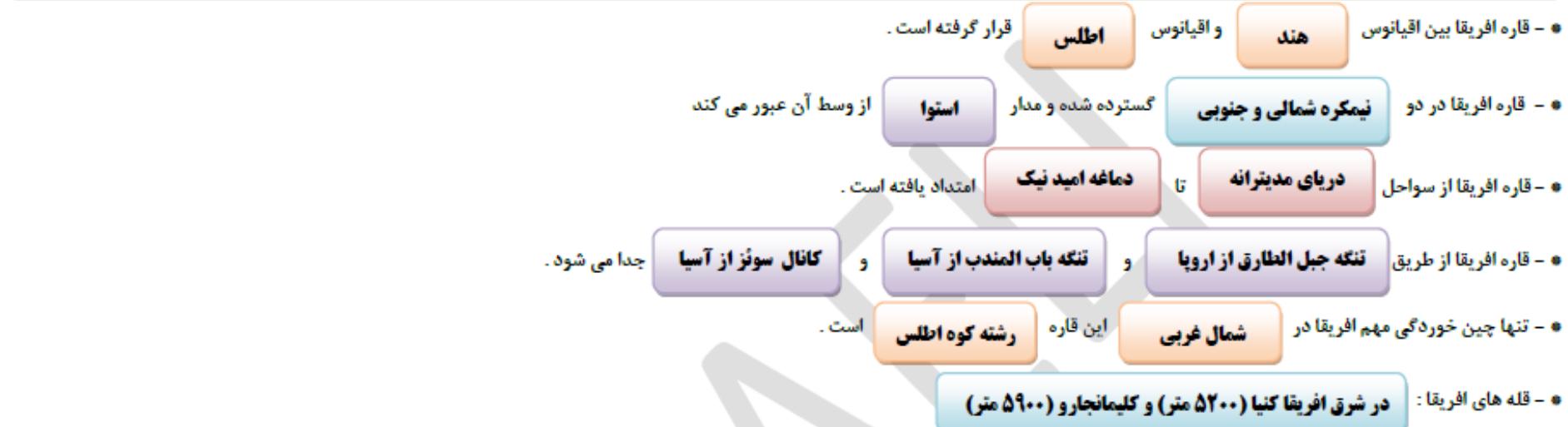
زیرا منابع زیرزمینی و معادن قاره اروپا نمی‌توانند نیازهای صنایع عظیم این قاره را بر آورده سازند. البته کشورهای اروپایی سالیان دراز برای استفاده از منابع و معادن سایر سرزمین‌ها به استعمار کشورهای دیگر دست زده‌اند

* - جاذبه‌های گردشگری اروپا :

جادبه‌های گردشگری طبیعی مانند سواحل طلای و آفتابی، ورزش‌های فرهنگی و تاریخی چون بنای‌های تاریخی، موزه‌ها، کلیساها و

* - مهم‌ترین کشورهای اروپا از نظر جذب گردشگر :

فرانسه، اسپانیا و ایتالیا

اغلب در اثر فرو نشستن زمین با شکستگی های بزرگ در پوسته زمین به وجود آمده است. این شکستگی ها موجب می شود که آبشارهایی در مسیر رود به وجود بیاید

ویکتوریا - تانزانیا - نیاسا

زیرا کناره های افریقا صاف و بدون بُریدگی (خلج) است

زیرا موقعیت افریقا به گونه ای است که مدار استوا از وسط آن عبور می کند و خورشید در طول سال در مناطق استوایی و اطراف آن تا مدار رأس السرطان و رأس الجدی تقریباً عمود می نماید.

دارد و در بیشتر قسمت های آن زمستان دیده نمی شود.

چرا آب و هوای افریقا گرم است و در بیشتر قسمت های آن زمستان دیده نمی شود ؟

از نظر بارش قاره افریقا به دو قسمت خشک و مرطوب تقسیم می شود.

نواحی اطراف خط استوا (از شمال تا دریاچه چاد و از جنوب تا رود زامبز) آب و هوای گرم و مرطوب دارد. در این منطقه باران فراوان می باشد

هر چه از منطقه استوایی به سمت شمال و جنوب افزایش برویم، از میزان باران و رطوبت کاسته شده و کم کم به آب و هوای گرم و خشک تبدیل می شود، به طوری که در شمال افریقا، سحرای بزرگ و در جنوب آن بیابان کالاهاری دیده می شود

بخش کوچکی از شمال افریقا که در مجاورت دریای مدیترانه قرار گرفته آب و هوای مدیترانه ای دارد

* - آب و هوای مدیترانه ای :

نیل - کنگو - نیجر - آراز - زامبز

* - رودهای مهم افریقا :

زیرا در مسیر خود در جاهایی به شکست های بزرگ زمین برخورد می کنند که برای کشتیرانی مناسب نیستند

6695 کیلومتر

* - رود طولانی ترین رود جهان است

نیل

بخش های وسیعی از بیابان بزرگ افریقا و جنگل های انبوه استوایی

عدم رعایت بهداشت - شیوع بیماری های مختلف - خشکسالی ها - قحطی های بی دریی - جنگ ها

* - چه عواملی از افزایش جمعیت در قاره افریقا جلوگیری کرده است :

بیشتر مردم افریقا از نژاد سیاه پوست هستند . مردم شمال صحرای بزرگ افریقا که در مجاورت دریای مدیترانه زندگی می کنند و بخش کوچکی از جنوب قاره افریقا ، سفید پوستند

* - نژاد مردم افریقا :

ساکنان کشورهای شمال صحرای بزرگ افریقا مانند مصر ، الجزایر و مراکش به زبان عربی صحبت می کنند . مردم سایر کشورهای افریقایی به زبان محلی یا به زبان کشورهایی که قبل از تسلط فرانسوی (مانند فرانسوی یا انگلیسی) صحبت می کنند .

* - زبان مردم افریقا :

بیشتر مردم کشورهای شمال افریقا مسلمان هستند . مردم سایر مناطق افریقا اغلب به دین مسیح یا مذاهب ابتدایی اعتقاد دارند

* - دین مردم افریقا :

در این قاره معدن نفت ، طلا ، الماس ، مس و جنگل های عظیم وجود دارد

* - معادن مهم قاره افریقا :

استعمار کشورهای اروپایی و خارت منابع آنها بوده است . امروزه نیز دخالت کشورهای قدرتمند در ایجاد جنگ ها و بحران ها در این قاره ادامه دارد

* - عوامل خارجی مؤثر در توسعه نیافتنگی قاره افریقا :

۱ - شرایط سخت محیطی (جنگل های انبوه ، بیابان های وسیع ، آب و هوای ترم) ۲ - شیوع بیماری ها ۳ - بیسوسادی و آنکه کم مردم ۴ - جنگ های داخلی

* - عوامل داخلی مؤثر در توسعه نیافتنگی قاره افریقا :

بیشتر محصولات کشاورزی گرسنگی و استوایی چون قهوه ، کاکائو و کافئو تولید می شود . در اطراف دره نیل مزارع پنبه وجود دارد

* - در قاره افریقا بیشتر چه محصولاتی :

سواحل شمال افریقا در کناره دریای مدیترانه ، پارک های ملی (وحش) و آثار باستانی کشورهای قدیمی نیز از جاذبه های مهم گردشگری در قاره افریقاست

* - جاذبه های گردشگری افریقا :

* - قاره آمریکا: قاره آمریکا قاره وسیعی است که از قطب شمال تا نزدیکی قطب جنوب کشیده شده است و در واقع به دو قاره کوچک‌تر تقسیم می‌شود: آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی

نامیده می‌شود به یکدیگر متصل‌اند.

آمریکای مرکزی

قرار گرفته است.

اطلس

و اقیانوس

آرام

اقیانوس

* - حفر کanal پاناما:

تا قبل از ساختن کanal پاناما، کشتی‌ها برای عبور از اقیانوس آرام، مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند. اما بعد از این کanal، دو اقیانوس به هم مرتبط می‌شوند

در آمریکای شمالی، رشته کوه‌های راکی (روشوژ) و در آمریکای جنوبی رشته کوه‌های آند

چین خوردگی‌های جوان و مرتفع

* - سه نوع ناهموواری
در قاره آمریکا:

در شرق آمریکای شمالی، توده کوهستانی قدیمی آپالاش و در شرق آمریکای جنوبی توده قدیمی بزرگ قرار دارد.

کوه‌های کم ارتقای قدیمی

جلگه رود می‌سی‌سی‌پی در آمریکای شمالی - در آمریکای جنوبی نیز جلگه‌های آمازون و بارانا از آبرفت‌های این دو رود تشکیل شده است

سورزمین‌های پست و جلگه‌ای

کشیده شده‌اند.

قاره آمریکا و در امتداد اقیانوس آرام

غرب

زیرا کناره‌های افریقا صاف و بدون بُریدگی (خلیج) است

به دلیل نا آرام بودن پوسته زمین در این مناطق

* - در چین خوردگی‌های جوان آتشفشن‌ها و زمین لرزه‌های فراوانی رخ می‌دهد:

زیرا این قاره از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده است

* - در قاره آمریکا انواع آب و هوا و پوشش گیاهی به چشم می‌خورد:

نواحی نزدیک به قطب شمال در آمریکای شمالی و نواحی نزدیک به قطب جنوب در آمریکای جنوبی، بخش اعظم کشور کانادا در آب و هوای سرد قرار گرفته است

* - آب و هوای قاره آمریکا:

در سواحل قاره آمریکا به دلیل مجاورت با دو اقیانوس اطلس و آرام، آب و هوای معتدل اقیانوسی حکمرانی است.

نواحی نزدیک به مدار استوا در آمریکای مرکزی و جنوبی آب و هوای گرم و مرطوب دارند، به همین سبب جنگل‌های انبوی آمازون در این ناحیه به وجود آمده است

بیابان نواحی در آمریکای شمالی و بیابان آناکاما در آمریکای جنوبی مانند سایر بیابان‌های جهان آب و هوای گرم و بسیار خشک دارند

* - در آمریکای شمالی، رود **مکزیک** می‌ریزد. که از رودهای طویل جهان است به خلیج **می سی سی بی** می‌ریزد.

* - در آمریکای جنوبی رود **آمازون** از میان جنگل‌های استوایی عبور می‌کند.

* - گدام بخش از آب و هوا و پوشش گیاهی قاره آمریکا عیناً مانند افریقاست؟ چرا؟

* - حدود در صد جمعیت جهان در قاره آمریکا زندگی می‌کنند.

* - بیشتر جمعیت قاره آمریکا در :

* - مردم قاره آمریکا از چه نژادهایی هستند؟ **بومیان - سیاه پوستان - سفید پوستان - دورگه**

* - بومیان قاره آمریکا :

به بومیان قاره آمریکا سرخ پوست گفته می‌شود. گرفت کلمب و قرقی به قاره آمریکا رسید آنها را هندی نامید

* - سیاه پوستان آمریکایی در واقع فرزندان و نوادگان برداش افریقایی اند که در دوران استعمار توسط اروپایان به اجبار و برای کار در مزارع کشاورزی و معادن به این قاره آورد شدند

* - سفید پوستان آمریکایی، قاره آمریکا را کشف کردند و پس از آن، طی سالهای طولانی مهاجرت‌های گسترده‌ای از اروپا به این قاره صورت گرفت

* - دورگه‌ها : قاره آمریکا همواره قاره‌ای مهاجر پذیر بوده است. بنابراین عده زیادی از مردم این قاره دورگه‌اند و از اختلاط نژاد‌ها و ملت‌های کوئاتون به وجود آمده اند

* - زبان غالب مردم در آمریکای شمالی **انگلیسی** است مانند دو کشور **کانادا و ایالات متحده آمریکا** و به سبب مهاجرت انگلیسی‌ها به این بخش، غلبه دارد.

* - در آمریکای **مرکزی و جنوبی** به سبب مهاجرت اسیانیایی‌ها و پرتغالی‌ها، زبان **اسپانیولی و پرتغالی** غلبه دارد و چون ریشه این دو زبان لاتین است به آمریکای مرکزی و جنوبی

* - آمریکای لاتین هم گفته می‌شود.

* - دین قاره آمریکا : اکثر مردم قاره آمریکا پیرو دین مسیح(ع) هستند. در آمریکای شمالی مذهب پروتستان و در آمریکای لاتین مذهب کاتولیک رواج بیشتری دارد

* - اقتصاد آمریکای شمالی : کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا در آمریکای شمالی از نظر اقتصادی جز کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی جهان محسوب می‌شوند. این دو کشور جزء کشورهای گروه هشت هستند

* - کشاورزی ایالات متحده آمریکا

کشاورزی صنعتی و تجاري

است.

می بردازد.

گوشت و لبیات

است که به تولید انواع

دامداری های پیشرفته ای

در جهان و دارای

گندم و ذرت

هستند.

تجهیزات صنعتی و ماشین آلات، خودرو، صنایع غذایی، مواد شیمیایی و کالاهای الکترونیکی

* - کشورهای ایالات متحده و کانادا از تولیدکنندگان و صادرکنندگان

اروپاییان مهاجر که به این سرزمین وارد شدند با خود دانشها و مهارتها و سرمایه های را به همراه آورده اند و توانستند از منابع طبیعی و سرزمین های نو، به خوبی استفاده و پیشرفت کنند

* - مهم ترین عواملی
که موجب پیشرفت و
توسعه امریکای شمالی
شده است:

آمریکای شمالی معدن زیرزمینی و منابع طبیعی فراوان، زمین های وسیع قابل کشت، رودهای پر آب و آب و هوای مناسب برای فعالیت های اقتصادی داشته است

در جنگ جهانی دوم، اغلب کشورهای اروپایی ویران شدند اما ایالات متحده آمریکا از جنگ دور بود و چندان آسیب ندید و توانست از رقبیان جلو بیشند

پس از جنگ جهانی دوم، اغلب ایالات متحده آمریکا بر قدرت های اروپایی پیش گرفت و جانشین آنها در تسلط و خارت منابع کشورهای شد که قبل مستعمره اروپا بود

جذب نیروهای منخصص و دانشمندان سایر کشورها

نیویورک

بر جمعیت ترین شهر ایالات متحده آمریکاست. مرکز سازمان ملل متحده در

نیویورک

رونق تجارت داخلی و جهانی

شهرهای بزرگی رشد کرده اند.

* - اقتصاد
امریکای لاتین:

آمریکای لاتین (آمریکای جنوبی و مرکزی) از نظر منابع طبیعی و ذخایر معدنی بسیار غنی است اما کشورهای آمریکای لاتین نتوانستند به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی دست یابند

* - کشورهای آمریکای لاتین به چه دلایلی نتوانسته اند
به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی برسند؟

بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده محصولات

آرژانتین - بربزیل - کوبا

هستند. کشورهایی جون

مواد اولیه و صنعتی و محصولات کشاورزی

هستند.

استوایی نظیر قهوه و نیشکر

وضعیت اقتصادی بهتری دارند.

برزیل، آرژانتین، فنزوئلا و کلمبیا

* - جاذبه های گردشگری قاره امریکا:

قاره امریکا به دلیل تنوع بسیار زیاد محیطی و داشتن خارها، آثارهای گردشگری طبیعی بسیار زیادی دارد و مراکز تفریحی،
پارک ها و موزه های حیات وحش در کشورهای این قاره فراوان اند

* - اقیانوسیه **کوچک ترین** قاره کره زمین است.

* - اقیانوسیه: بخشی صاحب نظران، استرالیا و جزایری را که در نزدیکی آن در اقیانوس آرام قرار گرفته، اقیانوسیه می‌نامند و آن را یک قاره، محسوب می‌کنند. بخشی دیگر استرالیا را قاره‌ای مستقل به

* - استرالیا و اقیانوسیه **کم وسعت ترین و کم جمعیت ترین** قاره‌های مسکونی جهان هستند.

* - قاره استرالیا در **متنبی الیه جنوب شرقی قاره آسیا** قرار دارد.

* - در آب‌های اقیانوس **آرام** جزایر بی شماری به صورت پراکنده وجود دارد.

* - یکی از جزایر مهم و بزرگ اقیانوسیه، کشور **نیوزیلند (زلاند نو)** است.

* - استرالیا از اطراف به اقیانوس‌ها **هند و آرام** مربوط می‌شود.

* - رشته کوه‌های استرالیا:

استرالیا تقریباً سرزمینی هموار است. فقط در شرق این کشور، رشته کوه‌هایی به موازات ساحل کشیده شده است در شمال شرقی استرالیا بزرگ ترین صخره مرجانی دنیا به شکل دیواری از آب‌های اقیانوس آرام سر برآورده است. این صخره بیش از ۲۰۰۰ کیلومتر طول دارد و صدها نوع ماهی در این جا زندگی می‌کنند. در این منطقه، امکانات خوبی برای گردشگرانی که از این صخره مرجانی بازدید می‌کنند به وجود آمده است

* - در رابطه با ویژگی‌های طبیعی استرالیا:

الف) رشته کوه‌های نسبتاً مرتفع در کدام قسمت و به موازات ساحل کدام اقیانوس کشیده شده‌اند؟

ب) در نیمه غربی استرالیا چه نوع ناهمواری وجود دارد؟

ج) جلگه مرکزی استرالیا از آبرفت کدام رود، پیدیده آمده و این رود به کجا می‌ریزد؟

د) پهناورترین بیابان استرالیا چه نام دارد؟

در شرق - اقیانوس آرام

بیابان بزرگ و یکنوریا

رود دارلینک - اقیانوس آرام

بیابان بزرگ و یکنوریا

* - در باره ویژگی های طبیعی نیوزیلند

الف) نیوزیلند کشوری هموار است یا کوهستانی؟

ب) رشته کوه آلب جنوبی

ج) بلندترین قله نیوزیلند چه نام دارد؟

کوهستانی

رشته کوه آلب جنوبی

کوک

استرالیا با وجود وسعت زیاد، جمعیت کمی دارد. اکثریت جمعیت استرالیا و نیوزیلند را مهاجران اروپایی (انگلیسی و ایرلندی) تشکیل می‌دهند و درصد بسیار کمی از جمعیت نیز بومیان هستند

* - زبان مردم استرالیا و نیوزیلند:

استرالیا و نیوزیلند از کشورهای مسیحی محسوب می‌شوند، اگرچه پیروان سایر ادیان نیز در این کشورها زندگی می‌کنند

* - اقتصاد استرالیا و نیوزیلند:

استرالیا و نیوزیلند جزء کشورهای پیشرفته صنعتی در جهان هستند. قاره استرالیا دارای منابع و معادن فراوانی است. مهاجران اروپایی با انتقال سرمایه و فناوری‌های خود به این سرزمین‌ها موجب پیشرفت‌های اقتصادی در این قاره شده‌اند

* - استرالیا تولیدکننده و صادرکننده بزرگ

گلندم در جهان است.

* - کشاورزی در استرالیا:

کشاورزی در این کشور به روش صنعتی و با استفاده از ماشین آلات صورت می‌گیرد.

* - مهم‌ترین صادرات استرالیا و نیوزیلند:

هر دو از مراکز مهم پرورش دام در جهان اند و محصولات دامی به ویژه گوشت و پشم از صادرات مهم این دو کشور است

* - صنعت در استرالیا و نیوزیلند:

صنعت در استرالیا و نیوزیلند پیشرفته است. سیدنی و ملبورن دو بندر مهم استرالیا از مراکز مهم صنایع کشتی سازی و صنایع شیمیایی به شمار می‌روند.

* - گردشگری در استرالیا و نیوزیلند:

استرالیا و نیوزیلند به دلیل وجود سواحل طولانی و تنوع محیطی و گونه‌های جانوری جاذبه‌های طبیعی زیادی برای گردشگران دارند و ساختن امکانات تفریحی و

گردشگری باعث شده است که گردشگران بتوانند به خوبی از این محیط‌ها استفاده کنند